

JELENTÉS

a Magyarország Parlagfű Elleni Rövid és Középtávú Védekezési Akciótervről szóló 1230/2012. (VII. 6.) Korm. határozatban foglalt 2015. évi feladatok végrehajtásáról

A Magyarország Parlagfű Elleni Rövid és Középtávú Védekezési Akciótervről szóló 1230/2012. (VII. 6.) Korm. határozat (a továbbiakban: Akcióterv) 3. pontjában a Kormány felkéri a földművelésügyi minisztert, hogy – a Belügyminisztérium, az Emberi Erőforrások Minisztériuma, az Igazságügyi Minisztérium, a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium valamint a Nemzetgazdasági Minisztérium által készített beszámoló alapján – készítsen jelentést a Kormány számára az Akcióprogramban foglalt feladatok végrehajtásáról.

1.1 A 2012-2013-as időszak vonatkozásában az Akcióterv keretében a Kormány által meghatározott célokkal és feladatokkal kapcsolatban az alábbi intézkedések történtek. Az Akcióprogram 1.2.2. pontjára figyelemmel – mely szerint a 2012–2013-ban megkezdett munkát a teljes mentesség elérése érdekében 2015-ben is folytatni kell – részletesen ismertetjük

1.1.1. Felül kell vizsgálni a lakosságot érő pollenterhelés csökkentése érdekében a parlagfüves területek hatósági felderítési rendjét, és egyszerűbb, hatékonyabb eljárási és szankcionálási rendszert kell kidolgozni. A belterületi parlagfű-felderítéssel és a közérdekű védekezés elrendelésével kapcsolatos feladatokat racionalizálni kell. A távérzékeléses monitorozási módszereket a hatósági felderítési rendszerbe kell illeszteni.

A parlagfű fertőzöttség visszaszorítását elsősorban a földhasználók jogkövető magatartása eredményezheti, de a folyamatos társadalmi szemléletformálás mellett fontos cél a hatósági eljárás erősítése, a hatósági rendszer hatékonyságának a növelése. Ezen célkitűzéseket szem előtt tartva folyamatban van a belterületi és külterületi hatósági parlagfű eljárási rendszer felülvizsgálata.

A jelenlegi rendszer hatékony működtetése érdekében az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény 50. § (5) bekezdése kimondja, hogy a parlagfű elleni közérdekű védekezést elrendelő határozatot a gyorsabb és hatékonyabb védekezés elvégzéséért hirdetmény útján is közölni lehet.

A belterületi bírságolási jogkör rendezésének a kérdése továbbra is kiemelten fontos feladat, mivel belterületen a parlagfű elleni védekezési kötelezettség elmulasztása esetén a parlagfű elleni közérdekű védekezés végrehajtásának, valamint az állami, illetve a közérdekű védekezés költségei megállapításának és igénylésének részletes szabályairól szóló 221/2008. (VIII. 30.) Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés *b*) pontja alapján a jegyző jogosult a közérdekű védekezés elrendelésére, azonban ugyanazon terület vonatkozásában a növényvédelmi bírság kiszabásáról a megyei kormányhivatal növény-és talajvédelmi osztálya rendelkezik. A 2008. év előtt belterületen a védekezési kötelezettség elmulasztása esetén a közérdekű védekezés elrendelése mellett a növényvédelmi bírság kiszabása is jegyzői hatáskörbe tartozott. A 2008. évi módosításokat követően – miszerint a növényvédelmi bírságot nem a jegyző, hanem a megyei kormányhivatal növény- és talajvédelmi osztályának munkatársai szabják ki – drasztikusan lecsökkent az indított eljárások száma, ami azonban nem áll egyenes arányban a fertőzött

területek csökkenésével. A feladatok egy hatósághoz telepítése kiemelten fontos, emiatt a jogszabályi háttér megteremtése a közeljövő feladata.

A parlagfű magjának hosszú életképessége következtében a termést hozó növény kiemelt veszélyforrás. Azon területek használóinál, ahol természetes növény található, az élelmiszerlánc felügyeletével összefüggő bírságok kiszámításának módjáról és mértékéről szóló 194/2008. (VII. 31.) Korm. rendeletben megállapított bírságkereten belül megnövelt bírságtétel alkalmazása javasolt a parlagfű elleni eredményes harc érdekében.

A parlagfűvel fertőzött területek felderítésének hatékonyságát a légi felderítés térben és időben történő kiterjesztésével kívánjuk javítani. A légi felvételezés számos előnnyel rendelkezik a földi felderítéssel szemben. Ezzel a módszerrel rövidebb idő alatt nagyobb földterület ellenőrizhető, továbbá a földi úton nehezen megközelíthető ingatlanok ellenőrzésére is alkalmas. A repülési útvonal az aktuális vetésszerkezeti térképek, helyi információk alapján tervezhető. Összességében elmondható, hogy a légi felderítés rendkívül gyors és nagyon hatékony módszer. A légi felderítéssel kapcsolatos 2015. évi tapasztalatokat a jelentés 1.1.6. b) pontja részletezi.

A 221/2008 (VIII.30.) Korm. rendelet 4.§(3) rendelkezése alapján a veszélyeztetett területeket a Földmérési és Távérzékelési Intézet megfigyelő rendszerben azonosítja, és azokról veszélyeztetettségi térképet készít. A 2015. évben a rendelkezésre álló forrásból lehetőség volt a veszélyeztetett területek egy részénél elvégezni a távérzékeléses felmérést, melyek a következő parlagfű szezonokban hasznos segítséget jelentenek a hatóságok számára.

A távérzékeléses és a légi felderítés összehangolt végrehajtásával a parlagfüves területek felderítéseinek hatékonysága növelhető.

2015. évben a Földmérési és Távérzékelési Intézet összefogásával elkezdődött egy átfogó vizsgálat az Országos Környezetegészségügyi Központ Országos Környezetegészségügyi Igazgatósága és a Szent István Egyetem Mezőgazdaság- és Környezettudományi Kar szakembereinek közreműködésével. A vizsgálat során kiértékelésre kerül a Parlagfű Információs Rendszer által az elmúlt 10 évben összegyűlt rendkívül nagyszámú információ. A Parlagfű Információs Rendszernek köszönhetően a hatóság a külterületi parlagfű felderítést és az annak nyomán induló eljárásokat folyamatosan figyelemmel tudja kísérni.

A parlagfüves területek hatósági felderítési rendjének egyszerűsítése, a lakossági bejelentések kezelésének automatizálása, valamint a hatósági eljárás transzparenciájának biztosítása érdekében a 2013. évi parlagfű szezon kezdetétől Parlagfű Bejelentő Rendszer (PBR) üzemel. Ez a rendszer azóta is fogadja a lakossági bejelentéseket a <https://pbr.nebih.gov.hu> címen, teljesítve ezzel az akcióterv 1.1.3. pontjában részletezett feladatot.

A parlagfűvel fertőzött területek belterületi eljárásrendjének egységesítése, a jegyzők, valamint a megyei kormányhivatalok növény- és talajvédelmi osztályai munkájának segítése, hatékonyságának növelése és a kapcsolattartás megkönnyítése érdekében szükségessé vált a PBR továbbfejlesztése. Ennek eredményeként 2013-ban kialakításra került az Önkormányzati Parlagfű Bejelentő Rendszer (ÖPBR) is.

Az ÖPBR 2014.07.01. napjától működik. A rendszer hatékonyan támogatja a belterületi parlagfűvel fertőzött területek vonatkozásában induló hatósági eljárásokat, így az azokat lefolytató jegyzők, valamint a megyei kormányhivatalok növény- és talajvédelmi osztályainak munkáját. 2015. év végéig összesen 662 önkormányzat regisztrált a rendszerbe, a regisztrált felhasználók száma 2494 db. A 2015. évben 48 önkormányzat, összesen 57 felhasználója használta aktívan az ÖPBR-t. Az ügyek rögzítésére három önkormányzat használta a programot a 2015. évben, ebből két önkormányzat a nyomtatványokat is a programmal generálta. A Nemzeti

Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal által biztosított nyomtatvány sablonok tárárt és a javasolt ügymenet-kezelést 359 önkormányzat töltötte le.

A parlagfű fertőzöttség visszaszorítását elsősorban a földhasználók jogkövető magatartása eredményezheti, ezért a hatósági eljárás erősítése mellett szükség van a folyamatos társadalmi szemléletformálásra, szakmai, oktatási fórumok szervezésére. A megelőzés szempontjából a legfontosabb az oktatás, az ismeretterjesztés és az oktató-tájékoztató jellegű kommunikáció, a földhasználókon túl a társadalom széles rétegei számára.

1.1.2. A megyei kormányhivatalok feladat- és hatáskörrel rendelkező szakigazgatási szerveinek júliustól szeptemberig folyamatosan ellenőriznie kell a külterületek parlagfű mentességét.

Az előző évek tapasztalatai szerint az időjárás jelentősen befolyásolja a parlagfű pollenszezonjának alakulását. A vegetációs periódusban (májusban) az eső elősegíti a növény növekedését, ezzel erősítve a pollenterhelést, a virágzás ideje alatt (július közepétől) azonban a tartós csapadék már csökkenti azt. A nagy szárazság magas hőmérséklettel párosulva hasonló hatással bír, a növényzet kiszáradásához és így a pollenterhelés csökkenéséhez vezet.

Az országos tapasztalatok szerint 2015-ben a parlagfű pollenkoncentrációja az előző évnél kedvezőbben alakult, a 2014-es évi adatokkal ellentétben a 2015. évben nem érte el a pollenkoncentráció az extrém magas riasztást. A 32. héttől jellemzően alacsony koncentrációban volt jelen a parlagfű pollenje a levegőben, majd a 33. héttől kezdődően némi emelkedést mutatott. Ez a 34. héten az ismétlődő záporok, zivatarok hatására csökkent. A 35. héttől ismét emelkedett a pollenkoncentráció, országsszerte elérte a magas, nagyon magas szintet. A 38. hét végétől kezdődően fokozatosan mérséklődött a pollenkoncentráció. A 42. és 43. héten a lehülés és a csapadékos idő hatására országsszerte minimálisra csökkent, majd a 44. héten a pollenszezon véget ért. A 2015. évben a legmagasabb pollenkoncentrációt a 36. héten mérték.

A földhivatalok felderítéseinek eredményei szerint külterületen 2015-ben kevesebb parlagfűvel fertőzött terület volt, melynek oka részben az időjárás, részben a földhasználók javuló jogkövető magatartása, mely a hatékonyabb hatósági intézkedéseknek köszönhető.

A folyamatos ellenőrzések következtében napról napra emelkedett a felderített területek valamint a hatósági intézkedések száma. A Földmérési és Távérzékelési Intézet által üzemeltetett Parlagfű Információs Rendszernek (PIR) köszönhetően a hatóság a külterületi parlagfű felderítést és az annak nyomán induló eljárásokat folyamatosan figyelemmel tudja kísérni.

Magyarország összes mezőgazdasági területéből – mely 5,8 millió hektár – a 2015. évben a parlagfű felderítési hatósági eljárások állása 2016. február 25-én:

a) *Külterületen* kormányhivatalok földhivatalai az ellenőrzött 3,5 millió hektár mezőgazdasági területen (amelyből légi úton 1,5 millió hektár terület került ellenőrzésre) 2191 esetben, 3492 hektár területet érintően vettek fel jegyzőkönyvet a parlagfű fertőzéssel kapcsolatosan, amelyből 1748 esetben 3354 hektár területen teljesültek az eljárás megindításához szükséges jogszabályi feltételek.

A földhivatalok ellenőrzései alapján a megyei kormányhivatalok növény- és talajvédelmi osztályainak 1309 esetben, 1362 hektáron kellett elrendelni a közérdekű védekezést.

A jegyzőkönyvek alapján 2016. február 25-ig 1191 esetben, összesen 69 615 928 forint értékben került sor növényvédelmi bírság kiszabására. A közérdekű védekezéssel kapcsolatban felmerült költségek fizetéséről 1050 esetben, összesen 7 544 656 forint összegben rendelkeztek az osztályok.

b) *Belterületen* a jegyzők és a megyei kormányhivatalok növény- és talajvédelmi osztályai összesen 57 018 négyzetméter parlagfűvel fertőzött területet derítettek fel. A jegyzőkönyvek alapján a megyei kormányhivatalok növény- és talajvédelmi osztályai 2016. február 25-ig összesen 2 970 700 forint értékben szabtak ki növényvédelmi bírságot.

A **2016. évben** a hatósági ellenőrzések és felderítés folytatása szükséges, az önkéntes jogkövető magatartás erősítése, és a pollenterhelés csökkentése érdekében.

1.1.3. A lakossági bejelentések kezelésének automatizálása, a hatósági eljárás transzparenciájának biztosítása érdekében meg kell vizsgálni külterületeken a Lakossági Parlagfű Bejelentő Rendszer bevezetésének lehetőségét, a Magyarország 2012. évi központi költségvetéséről szóló 2011. évi CLXXXVIII. törvény XII. Vidékfejlesztési Minisztérium fejezet Agrár célleírányzatok 10. jogcímcsoportján a „Parlagfű elleni közérdekű védekezés végrehajtásának támogatása” előírányzaton rendelkezésre álló források felhasználásával.

A parlagfüves területek hatósági felderítési rendjének egyszerűsítése, a lakossági bejelentések kezelésének automatizálása, valamint a hatósági eljárás transzparenciájának biztosítása érdekében a Parlagfű Bejelentő Rendszer (PBR) a 2015. évi parlagfű szezon kezdetétől is folyamatosan üzemelt, és fogadta a lakossági bejelentéseket a <https://pbr.nebih.gov.hu> címen. A kormányhatározat 1.1.3. pontjában részletezett feladat a PBR bevezetésével teljesült.

A rendszer a lakosság felől érkező információáramlás gyorsabbá és pontosabbá tétele érdekében került kifejlesztésre. Különlegessége – amely a fejlesztés célja volt –, hogy a megtett bejelentések közvetlenül az ellenőrzésre jogosult illetékes hatóságokhoz jutnak el. Így biztosítható, hogy a hatósági intézkedések a lehető leggyorsabban megtörténjenek.

A bejelentő rendszer július 1. előtt, és október 15. után inaktív állapotban van, mivel a parlagfű helyszíni ellenőrzését az illetékes hatóságok - a növény életciklusához igazodva - július 1. és október 15. között végzik.

A PBR-en keresztül a 2015. évben összesen 376 bejelentés érkezett, melyből 116 bejelentés érintett külterületet és 260 belterületet. Ebből 24 bejelentés még július 1. napját megelőzően érkezett. A legtöbb bejelentés (16 db), augusztus 31. napján érkezett.

A bejelentők egyrészt interneten keresztül, másrészt olyan mobiltelefonról (okostelefon) tehetnek bejelentéseket, melynél lehetőség van a fényképpel összekapcsolt GPS koordináta rögzítésére. A bejelentésnek mindenképpen tartalmaznia kell legalább egy GPS koordinátát, valamint egy fényképfelvételt. A bejelentő által feltöltött fényképfelvételt a PBR a bejelentéssel együtt a PIR-nek továbbítja.

A parlagfűvel fertőzött területek belterületi eljárásrendjének egységesítése, a jegyzők, valamint a megyei kormányhivatalok növény- és talajvédelmi osztályai munkájának segítése és a kapcsolattartás megkönnyítése érdekében szükségessé vált a PBR továbbfejlesztése. Ennek eredményeként 2013-ban kialakításra került az Önkormányzati Parlagfű Bejelentő Rendszer (ÖPBR), amelynek üzemeltetési feladatait a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal koordinálta.

Az ÖPBR 2014-től hatékonyan támogatja a belterületi parlagfűvel fertőzött területek vonatkozásában induló hatósági eljárásokat, így az azokat lefolytató jegyzők, valamint a megyei kormányhivatalok növény- és talajvédelmi osztályainak a munkáját.

1.1.4. Elengedhetetlen cél a parlagfű pollenterhelés monitorozása és ennek érdekében az ÁNTSZ Aerobiológia Hálózat működtetése. Erre való tekintettel

a) fenn kell tartani és fejleszteni kell a pollenmonitorozó hálózatot.

b) fenn kell tartani, illetve javítani kell a polleninformációs szolgáltatást.

A pollenterhelés eredetét és kimeneteit tekintve igen összetett probléma, amelynek tér- és időbeli eloszlását kiemelt fontosságú ismerni és követni, több tényezővel együtt elemezni és az összefüggéseket feltárni. Erre a célra kiemelten alkalmas az aerobiológiai monitorozás objektív, műszeres módszerekkel történő adatgyűjtése és több éves adatsorai, mivel közvetlen összefüggés tételezhető fel a légtér pollentartalmára és a lakossági pollenexponációra vonatkozó aerobiológiai adatok és a lakosság veszélyeztetettsége között, ahogyan egyúttal a parlagfű elterjedése, tömegessége és fejlődésének szakaszai között is.

A pollenmonitorozási vizsgálatok eredményeinek összevetése szoros kapcsolatot mutat a parlagfű-borítottsággal, tehát a pollenadatok ismeretében behatárolhatók azok a területek, ahol fokozott parlagfű-mentesítésre van szükség.

Az évtizedes aerobiológiai monitorozás erre vonatkozó előzetes eredményei egyértelműen rámutatnak arra, hogy a légtér pollenkoncentrációja szoros összefüggésben áll az időjárás változékonyságával és a helyi klimatikus viszonyokkal. A légtéri pollenterhelés monitorozásával a klímaváltozásra reagáló özöngyomok pollenterhelésének közvetlen hatása mellett közvetett módon a terjedési jellemzőket elsősorban meghatározó klímahatásokat is követni, térképezni tudják.

A pollenmonitorozás információt adhat a parlagfű-visszaszorítás mezőgazdasági eredményeiről is, abban az esetben, ha az jelentős, az időjárás-, illetve klíma hatásait felülmúló eredményt hoz. Ebben az esetben a pollenmonitorozási adatok felhasználhatók a parlagfű-mentesítési program hatékonyságának nyomon követésére, értékelésére is.

I. Az ÁNTSZ Aerobiológiai Hálózat működtetésének szervezeti keretei

A folyamatos aerobiológiai adatgyűjtést az országos lefedettségű ÁNTSZ Aerobiológiai Hálózat csapdaállomásai biztosítják. A parlagfű pollenmonitorozást 1992-2010. között az ÁNTSZ Aerobiológiai Hálózata végezte az Országos Környezetegészségügyi Intézet (a továbbiakban: OKI) koordinálásával.

2011. január 1-től az ÁNTSZ területi intézményeinek szakmai irányítását továbbra is az ÁNTSZ országos szervei végzik, de szervezetileg és költségvetés szempontjából ezen intézmények átkerültek a megyei kormányhivatalok népegészségügyi szakigazgatási szerveihez, ezt követően pedig a megyei kormányhivatalok népegészségügyi főosztályaként működnek tovább. A szakmai felügyeletet az Országos Tisztifőorvosi Hivatal (a továbbiakban: OTH) látja el.

A parlagfű pollenkoncentrációjának folyamatos monitorozása a parlagfű elleni védekezés humán egészségügyi szempontból egyik alapvető információs forrása.

A parlagfű pollenkoncentráció adatainak feldolgozása kisebb részben történik a vidéki Aerobiológiai Állomásokon, nagyobb részben az OKI-ban (2015-től Országos Közegészségügyi Központ Országos Környezetegészségügyi Igazgatóság OKK-OKI) együttműködésben más intézetekkel és szervekkel (Földmérési és Távérzékelési Intézet, Országos Meteorológia Szolgálat – a továbbiakban: OMSZ, földhivatalok, Növényvédelmi Kutatóintézet), illetve az OKK-OKI más osztályaival.

II. Az ÁNTSZ Aerobiológiai Hálózatának 2015. évi tevékenysége; tájékoztatás és a pollenmonitorozó és polleninformációs rendszerek fejlesztése

A parlagfű pollen aktuális, országos elterjedtségének felmérésében az aerobiológiai monitorozás a legköltséghatékonyabb eljárás. Az elsősorban külterületekről (mezőgazdasági táblákról, úti menti mezsgyékről, stb.) származó pollenterhelés a városokban és vidéken élők egészségi állapotát egyaránt jelentősen meghatározza pollenszezon idején. Az ÁNTSZ kiemelt feladata a

parlagfű légtéri koncentrációjának monitorozása és a lakosság korrekt tájékoztatása a „pollenhelyzetről”. Parlagfű szezonban az ÁNTSZ a tájékoztatást többféle módon teszi közzé honlapján, illetve egyéb internetes oldalakon.

A szakmai felügyeletüket ellátó OTH 2015. évben – saját forrásból – 8 millió Ft-ot biztosított az OKK-OKI-nak, mint a szakmai irányítónak az ÁNTSZ Aerobiológiai Hálózat (a továbbiakban: Hálózat) működtetésére (Melléklet: 1. táblázat). Ezen forrás tette lehetővé, hogy a pollenmintákat a postai szállítás helyett Békéscsaba, Debrecen, Kaposvár, Kecskemét, Salgótarján, Székesfehérvár, Szekszárd, Szolnok, Tatabánya, Veszprém állomásokról futárszolgálat szállítsa az OKK-OKI-ba feldolgozásra, valamint lehetőséget adott arra, hogy szerdánként, az általános (több allergén faj pollen koncentrációját tartalmazó) jelentés mellett parlagfű jelentés is kiadásra kerüljön, illetve az online Parlagfű Pollen Riasztási Rendszer (a továbbiakban: PPRR) heti rendszerességgel frissíthető legyen.

2015. évben öt városban (Budapest, Miskolc, Nyíregyháza, Pécs, Zalaegerszeg) az általános jelentés napi rendszerességgel is frissült. Ezen állomások az ország különböző klímazonáiba tartoznak, így közelítőleg reprezentatív képet adnak az ország különböző területein mérhető pollenkoncentrációról. Aerobiológiai adatközlés esetén a magas megbízhatóságú és hatékony lakossági- és beteg-tájékoztatás egyik legfontosabb feltétele a megfelelő számban foglalkoztatott, megfelelő képzettségű (leolvasást, jelentést és kutatást végző) munkatárs, szakszemélyzet. Az OKK-OKI 2015. évben is vállalta pollenleolvasók képzését és továbbképzését a megfelelő biztonságú és gyorsaságú lakossági és beteg-tájékoztatás megalapozásának érdekében.

III. Parlagfű Pollen Riasztási Rendszer (PPRR) fejlesztése és az ehhez kapcsolódó vizsgálatok

Az OKK-OKI a PPRR-t 2011. évben kezdte fejleszteni. Ezen rendszer az ÁNTSZ Aerobiológiai Hálózat hivatalos állomásainak adatai alapján 2013-ban már megfelelő megbízhatósággal, a parlagfű szezon alatt heti rendszerességgel adta ki tájékoztató térképeit a parlagfű pollenkoncentráció becsült országos eloszlásáról olyan kategóriák használatával, amelyek segítségével az allergiások és érdeklődők könnyen képesek megítélni az adott hétre jellemző helyzet súlyosságát, jelentőségét adott régióra nézve. Az aktuális pollenkoncentráció-értékek pontosabb és magasabb fejlettségi szintű közlése érdekében a PPRR éves térinformatikai korszerűsítése 2015-ben is eredménnyel zárult: a nyári szezonra a térképes jelentések már a riasztási fokozatok egy új, könnyebben átlátható skálázásával készültek, a korábban alkalmazott hét fokozatú riasztást három fokozatúra cserélték. Ennek értelmében a közepes koncentráció esetén jelenik meg a figyelmeztető (sárga) jelzés (≥ 10 db/m³/átlagos nap). Az I. riasztási fokozatot a világos ($\geq 30 - 49$ db/m³/átlagos nap) és sötét narancs ($\geq 50-99$ db/m³/átlagos nap) színnel jelzett magas koncentrációk esetén adják ki. A II. fokú riasztás egységesen a nagyon magas koncentráció-szintek (piros, bordó és fekete) megjelenése esetén (≥ 100 db/m³/átlagos nap) lép érvénybe. A III. riasztási szint 2015-től kizárólag a heti átlagban igen ritkán megjelenő és csak kisebb régiókat érintő legmagasabb lehetséges kategória (≥ 1000 db/m³/átlagos nap) megjelenésével adható ki. A 2015. év további eredményeként a pollen napló hazai adatainak elemzése alapján 2016-ban sor fog kerülni a kategória rendszer felülvizsgálatára és módosítására. 2015-ben a rendszerhez tovább szervezték a határon túli adatok bevonását, amit a 2016-os évben is folytatnak (elsősorban Szlovákiai állomásadatok integrálásával), a Pannon Biogeográfiai Régióra készülő PPRR térkép-változat fejlesztésével és a határok további kitolásával nagyobb területre (Közép és Közép-Nyugat Európa).

2015-ben tovább folytatódtak a térképes adatok értelmezését és validálását szolgáló felszín-közeli pollenmérések, elsősorban Budapest területén belül, játszótereken, kiegészítve továbbá a budapesti kirándulóövezet erdeiben történő mérésekkel.

Továbbra is lényeges feladatnak tekintik a pollenmonitorozó Hálózat fejlesztését, elsősorban a Balaton térségében (egy Aerobiológiai Állomás), illetve az észak-keleti országrészben. Ez alapján aerobiológiai állomás létesítése javasolt pl. Fonyód / Siófok / Balatonfüred, illetve Vásárosnamény / Sátoraljaújhely térségében. Szorgalmazzák továbbá annak elősegítését, hogy ez a szomszédos határon túli régiókban-elsősorban Románia területén is megtörténhessen.

Az elkövetkezőkben fejlesztendő feladat a Pollenmonitorozó Hálózat további kiterjesztése:

- elsősorban a Balaton térségében (pl. Fonyód / Siófok / Balatonfüred térsége),
- az észak-keleti országrészben (Vásárosnamény / Sátoraljaújhely térsége),
- annak elősegítése, hogy ez a szomszédos határon túli régiókban - elsősorban Románia területén is megtörténhessen.

IV.A 2015. évi parlagfű pollenszezon általános értékelése összehasonlítva a megelőző évek pollenterhelésével, a hagyományos jelentési rend alapján

A 2015. évi parlagfű pollenszezon az előző évihez képest kedvezőbben alakult, a csúcsidőszak rövidebb volt és a pollenkoncentráció 2015-ben nem ért el a 2014. évhez hasonló rendkívül magas szintet. A pollenterhelés alakulására jelentős hatással volt az augusztusi-szeptemberi időjárás, ezért a következőkben a főbb szezonparaméterek tárgyalása során a meghatározó időjárási eseményekre is ki kell térni.

A parlagfű virágzása 2015-ben is már július végén elkezdődött, a pollenkoncentráció augusztus első felében fokozatosan emelkedett, a sokéves átlagnak megfelelő ütemben (lásd melléklet 1. ábra). Tüneteket okozó közepes koncentrációt az országban 2015-ben először július 24-én Debrecenben mértek, augusztus 7-ére pedig már az országos átlag is elérte ezt a szintet.

Augusztus közepén azonban egy hűvös, csapadékos időszak következett (lásd melléklet 2. ábra), ennek hatására a pollenkoncentráció országszerte visszaesett és csak napokkal később kezdett el ismét emelkedni. Augusztus 20-tól a hónap végéig meglehetősen gyorsan fokozódott a pollenterhelés, hasonló ütemben, mint a 2014. év azonos időszakában. A koncentráció gyors emelkedése mutatta, hogy 2015-ben is jelentős parlagfű állomány virágzott.

A csúcsidőszak 2015-ben is a 35. és a 36. hétre esett (augusztus utolsó, illetve szeptember első hete), az országos átlag augusztus 31-én érte el a csúcst, 431 db/m³-es koncentrációval. A pollenszezon tetőzése a sokéves átlagnak megfelelő időben, a 2014. évinél azonban valamivel korábban zajlott.

Augusztus közepén, a hidegfrontot kísérő csapadékos zóna nyugatról kelet felé haladva viszonylag lassan hagyta el hazánkat, így a parlagfű pollenkoncentráció emelkedése is ezt a mintázatot követte, és jelentős eltérés alakult ki az ország nyugati és keleti területei között. A 2014. évvel ellentétben, amikor a nyugati országrészen az ismétlődő esők a csúcsidőszakban folyamatosan jelentősen csökkentették a parlagfű pollenkoncentrációt, 2015-ben éppen a Dunántúlon lehetett a legmagasabb koncentráció értékeket mérni. Ugyanakkor a keleti-északkeleti területeken a csúcsidőszak felfutó szakasza csak napokkal később kezdődött, és a koncentráció emelkedésének üteme is lassabb volt. 1000 db/m³ feletti napi koncentrációt 2015-ben két mérőállomáson – Győrben és Veszprémben – regisztráltak (Győrben augusztus 31-én és szeptember 1-én, Veszprémben augusztus 31-én). Országos szinten a napi maximumot 2015-ben Győrben mérték, szeptember 1-én, 1267 db/m³-es értékkel (lásd melléklet 3. ábra).

A szeptember elején érkezett hidegfront országszerte megállította a pollenkoncentráció további emelkedését, ennek köszönhetően a parlagfű pollenszezon csúcsidőszaka gyakorlatilag félbeszakadt. Később, a hónap közepén egy átmeneti melegebb periódusban aztán ismét megemelkedett a parlagfű pollenkoncentrációja és az ilyenkor megszokottnál országszerte

lényegesen magasabb értékeket lehetett mérni. A parlagfű pollenszezon lefutásában így egy kisebb, második csúcs is jelentkezett. A szeptember végi csapadékos időszakokkal már elkezdődött a szezon lecsengési fázisa, bár a koncentráció még október elején is – elsősorban az ország déli területein – több esetben elérte a tüneteket okozó közepes szintet. Az országos átlag azonban szeptember 25-től már alacsony szinten maradt, ezzel összesen 49 napig volt a tüneteket okozó tartományban, így a 2015. évi szezon a 2014. évhez képest, illetve a sokéves átlaghoz képest is rövidebb volt.

A parlagfű pollenszezon erősségét jellemzi az is, hogy a tüneteket okozó időszakban milyen tartományokban változott a pollenkoncentráció. A melléklet 4. ábrája a PPRR kategóriáinak megfelelően szemlélteti, hogy hogyan alakult a 2015. évi, illetve a megelőző öt év szezonja. Látható, hogy 2015-ben az országos átlag egyszer sem érte el az 500 db/m³-es értéket, míg 2014-ben két ilyen nap is volt. Ez is mutatja, hogy a 2015. évi parlagfű pollenszezon az előző évihez képest kedvezőbben alakult. Az országos átlagos éves összpollenszám szintén alacsonyabb volt az előző évinél, illetve több évre visszatekintve sem tekinthető kirívónak (lásd melléklet 5. ábra).

Összességében elmondható, hogy a 2015. évi parlagfű pollenszezon a 2014. évnél kedvezőbben alakult, amiben jelentős szerepe volt az időjárás alakulásának. A csúcsidezőszak felfutása késett, tetőzése pedig gyakorlatilag félbeszakadt. Ezek a hatások a keleti országrészben még erősebben érvényesültek, így a területi különbségek 2015-ben a szokásostól eltérően alakultak, a legmagasabb csúcspontokat nem az Alföldön, hanem a Dunántúlon lehetett mérni. Ugyanakkor a csapadékos időszakok között a pollenkoncentráció gyors emelkedése mutatta, hogy továbbra is jelentős parlagfű állomány virágzott az országban.

A napi és heti jelentések táblázatos formában a <http://oki.antsz.hu> és a www.facebook.com/tisztiorvos oldalakon érhetőek el.

V. A 2015. évi parlagfű pollenszezon rövid értékelése a 2014-es szezonnal összehasonlításban a Parlagfű Pollen Riasztási Rendszer adatai alapján

A szezon ideje alatt hétről-hétre megjelenő PPRR térképek segítségével megállapítható a parlagfűpollen koncentrációjának megadott hétre jellemző országos eloszlása az ÁNTSZ Aerobiológiai Hálózat 19 állomásán mért napi értékek egy hetes átlagainak felhasználásával, míg több térkép együttes megjelenítésével ennek hétről-hétre való változása követhető nyomon. Az egyes PPRR színek kategóriákhöz egészségre vonatkozó tartalom is társul, így az aktuális pollenterhelés alapján online riasztási rendszer működik. A riasztás országosan kiadott szintjéről, valamint a probléma súlyosságának területi megoszlásáról a lakosság a térképekről tájékozódhat. Legfontosabb eredmények és megállapítások (lásd melléklet 6-9. ábrái).

A pollenkoncentráció értékek heti átlagának figyelembevételével elmondható, hogy a 2015. évi szezon kezdetének és végének hétről-hétre való alakulása az előző évhez képest egy héttel későbbre tolódott. 2015-ben a közepes koncentrációt jelző sárga *figyelmeztető* jelzés az aug. 3-ával kezdődő héten (31. hét) jelent meg az országos átlag tekintetében, amelyet egy évvel korábban már a július 28-i héten kiadtak. A parlagfű pollen magas koncentrációban először az augusztus 10-i (32.) héten volt jelen a levegőben oly módon, hogy az már jellemzőnek volt tekinthető a hét során; ekkor került kiadásra az *I. fokú riasztás*. Ez 2014-ben szintén egy héttel korábban történt meg.

A már nagyon magas koncentrációt jelző *III. riasztási szint* 2015-ben az augusztus 17-i (34.) hét jellemzője volt; ez 2014-ben az aug. 11-ei héten került kiadásra. Az *V. fokozatú riasztás* (fekete) az augusztus 24-i héten (35. hét) került kiadásra, de ez esetben egy héttel hamarabb, mint az előzőek alapján várni lehetett; 2014-ben ez a 36. hétre (a szeptember 1-i hétre) esett, amikor azonban egyúttal az extrém magas parlagfű pollen koncentrációt jelentő *VI. fokozat* is megjelent a heti átlagokat mutató térképen (Nyíregyháza térségében).

A szezon lecsengése is később történt meg 2015-ben, a szeptember 14-vel kezdődő 38. héten még az ország jelentős részén jellemző volt a nagyon magas parlagfűpollen koncentráció, amelyet egy évvel korábban utoljára a szept. 8-i héten jelentettünk. A 2015. évi szezon, ahogy a 2014.évi is a 39. héten csengett le, amikor is már csak közepes, illetve alacsony értékeket mértek.

A Hálózat eredményei, továbbá tapasztalatai, megfigyelései és felszíni mérései alapján elmondható, hogy az egészséget súlyosan veszélyeztető aerobiológiai probléma elsősorban a mezőgazdasági területekről (pl. a művelt és parlagon hagyott mezőgazdasági táblák szegélyzónájáról, mezsgyékről) származik, s nem elsősorban a belterületekről, tekintetbe véve a nagy felszínborítást és zöldtömegeket elérő parlagfüves foltok jellemző megjelenési helyeit. E földterületek gazdái, használói, kezelői és művelői számára a pollen kibocsátás egyaránt jelentős egészségi kockázatot és terhet jelent, amely kockázat mérséklésének lehetősége ugyanezen személyek kezében van.

A Parlagfű Pollen Riasztási Rendszer működtetése 2016. év folyamán is szükséges, hiszen a rendszer a légköri pollenkoncentráció térképi, magas megbízhatóságú és pontosságú, hiteles megjelenítését teszi lehetővé, s az erre épülő riasztási rendszer a lakossági tájékoztatás, a hatósági eljárásrend szabályozása, tudományos ismeretek bővítése és ezáltal a hatékony védekezés biztosítása szempontjából is hasznos adatokat szolgáltat, így segítve az egyéni pollenexpozíció csökkentését és a pollenszint alakulásának ellenőrzését.

1.1.5. A fertőzött, pollenadó területek méretének csökkentése érdekében, a közfoglalkozásban rendelkezésre álló források bevonásával, az állami és önkormányzati tulajdonban álló területeken meg kell szervezni a vagytonkezelőkkel együttműködve a folyamatos parlagfű-mentesítést. Meg kell vizsgálni az elítéltek foglalkoztatásának lehetőségét a fertőzött területek mentesítése tekintetében. A közterületek parlagfű/gyommentességét végző alkalmazottaknak munka és egészségügyi alkalmassági vizsgálaton kell átesniük, a biztonságos munkavégzés feltételeinek megteremtése mellett.

a) A közfoglalkoztatás szervezése és megvalósítása 2015. évben a pollenadó területek csökkentése érdekében

A parlagfű elleni védekezés hatékonyságának érdekében a Belügyminisztérium Közfoglalkoztatási és Vízügyi Helyettes Államtitkársága – a Földművelésügyi Minisztériummal egyeztetve – négyszeri kaszálást határozott meg a 2015. év elejétől folyamatban levő közfoglalkoztatási programok esetében. A IV. kaszálási ütem szükségessége, valamint optimális időpontjának meghatározása nagyban függött az időjárásától. 2014. évhez hasonlóan, a 2015. év időjárása miatt indokolt volt a IV. kaszálási ütem tervezése. A megadott optimális kaszálási időpontok:

1. kaszálás: **május 4-8.**
2. kaszálás: **június 15-19.**
3. kaszálás: **július 20-24.**
4. kaszálás: **augusztus 10-14.**

Közfoglalkoztatás keretén belül önkormányzati területeken valamint állami tulajdonban lévő területeken (vízügyi, erdészeti, nemzeti parkok, közút, MÁV) valósult meg a parlagfű-mentesítés a meghatározott négy időszakban.

A közfoglalkoztatók által megadott adatok alapján a parlagfű-mentesítés az alábbiak szerint valósult meg:

1. ütem:

50 839 közfoglalkoztatott került bevonásra, az általuk parlagfű-mentesített terület nagysága 73 024 539 m², azaz 7 302 hektár volt.

2. ütem:

55 986 közfoglalkoztatott került bevonásra, az általuk parlagfű-mentesített terület nagysága 88 959 036 m², azaz 8 895 hektár volt.

3. ütem:

55 127 közfoglalkoztatott került bevonásra, az általuk parlagfű-mentesített terület nagysága 90 202 844 m², azaz 9 202 hektár volt.

4. IV. ütem:

59 690 közfoglalkoztatott került bevonásra, az általuk parlagfű-mentesített terület nagysága 58 828 271 m², azaz 5 883 ha volt.

A négy ütemben elvégzett parlagfű-mentesítésben jellemzően ugyanazok a személyek vettek részt, valamint ugyanazon területek többszöri kaszálása történt meg, ezért az összesítés alapján a közfoglalkoztatottak által parlagfű-mentesített terület nagysága 2015. évben 95 718 056 m², azaz 9 572 hektár, a bevont létszám 60 817 fő volt (az adatszolgáltatók által megküldött adatok alapján, az I-IV. ütemből kiválasztott legnagyobb közfoglalkoztatotti létszámok, illetve a legnagyobb terület összesítésével számolva).

Az önkormányzatok és az országos közfoglalkoztatók a rendelkezésükre álló kapacitással igyekeznek mindent megtenni a parlagfű terjedésének megakadályozásáért. A parlagfű irtására egyaránt alkalmaztak kézi és gépi módszereket is. Kapálással, gyomlálással jellemzően a mezőgazdasági termelésbe bevont területeken és a parkokban végeztek parlagfű-mentesítést. Használtak továbbá kézi kaszát, fűnyírót, motoros fűkaszát, a hely adottságainak megfelelően. Nagyobb területeken gépi tárcsázással, sorművelővel és szárzúzóval is dolgoztak a közfoglalkoztatottak, a rendelkezésre álló gépektől függően. Az önkormányzatok kiegészítették tájékoztatásukat azzal, hogy töreksenek a tövestől történő irtásra.

Általános tapasztalat, hogy a megnövekedett útépitések, közlekedési infrastrukturális beruházások következtében a megbolygatott területeken intenzívebb volt a növény elterjedése.

A járási startmunka programok tekintetében önkormányzati tulajdonú utak, vízelvezető árkok, önkormányzat tulajdonában lévő üres telkek, és a lakosság által bejelentett területek parlagfű-mentesítése történt meg, előzetes területfelméréssel, folyamatos munkavégzéssel a meghatározott időszakokban.

A közterületek rendbe tétele, gyommentesítése a tervek szerint valósult meg, azonban néhány településen található olyan elhagyott porta, telek, amelyeket tulajdonosai nem tartanak rendben, az önkormányzatoknak pedig nincs jogi lehetősége a parlagfű-mentesítési feladatokat elvégezni ezeken a területeken. Ennek hiányában csak a tulajdonosokat tudták felszólítani.

Több helyen a védekezést segítette a lakosság is, egyrészt a gyomnövény eltávolításával, másrészt felhívták az önkormányzat figyelmét az esetlegesen megjelenő szennyezett területekre.

Az országos közfoglalkoztatási programokban résztvevő közfoglalkoztatottak a parlagfű irtási munkálatokat az erdők peremterületein, erdősávokban, árterekben, gátakon, csatornák körüli területeken végezték el. Az erdők területe kis mértékben fertőzött parlagfűvel, amely az erdészeti rakodóterületek, illetve a vadetető helyek környezetére jellemző.

Az országos közfoglalkoztatók, valamint a kormányhivatalok munkaügyi központjainak beszámolóí alapján egységesnek tekinthető a közfoglalkoztatók azon észrevétele, hogy 2016. évre vonatkozóan a parlagfű gyorsabb, hatékonyabb és szakszerűbb irtása érdekében továbbra is szükséges a közfoglalkoztatók számára történő eszközök biztosítása, megfelelő létszám támogatása.

A közfoglalkoztatás keretében végzett parlagfű elleni védekezés valamennyi településen eredményesnek mondható. A meghatározott időpontokon túl, valamint az előre meghatározott programokon kívül is – egyéb más közfoglalkoztatási programok keretében – folyamatosan történt a növény irtása. A települések célja az volt, hogy összehangolt munkával minél nagyobb területet mentesítsenek. A parlagfű burjánzása azonban döntően nem az önkormányzati és az állami tulajdonban lévő területeken tapasztalható.

A Földművelésügyi Minisztérium, mint támogató, nyílt pályázati felhívást tett közzé a pályázat céljának elérésében hatékonyan közreműködő civil szervezetek felé. A pályázati támogatás célja a levegőben nagy tömegben előforduló és a gondozatlan környezetből származó, allergiát okozó pollenkoncentráció csökkentése. A Kormány kiemelt figyelmet fordít a prevencióra, az egészségmegőrzésre. Ezt a célt szolgálta a pályázati felhívás, amely lehetőséget nyújtott a különböző gyomszabályozási eszközök beszerzésére, így a parlagfűvel szennyezett területek mentesítésére. 164 nyertes civil szervezet vállalta, hogy a pályázati támogatásból megvásárolt eszközöket környezetük, lakóterületük parlagfű-mentesítésére használják.

A Földművelésügyi Minisztérium pályázatán nyertes civil szervezetek Belügyminiszter úr döntése alapján további támogatásban részesülhetnek oly módon, hogy a parlagfű irtására leginkább megfelelő időszakra – mely az Földművelésügyi Minisztérium és a Földmérési és Távérzékelési Intézet felmérése alapján 2015. június 1. és 2015. szeptember 30. – közfoglalkoztatottak alkalmazására nyújt lehetőséget. A nyertes civil szervezetek összesen 277 fő közfoglalkoztatottat alkalmaztak. A programot hosszabb időtartamú támogatás formájában a megyei decentralizált keret terhére biztosította a Belügyminisztérium, összesen 118 321 359 Ft összeggel.

A Belügyminisztérium Önkormányzati Helyettes Államtitkárság jelentése alapján a parlagfű pollenszennyezés jelentős visszaszorítása elsősorban a külterületek gyommentesítése útján lehetséges, azonban a belterületek parlagfű-mentesítése a társadalmi tudatformálásnak, a jogkövető magatartás ösztönzésének fontos részét képezi.

Az akcióterv a hatósági eljárás erősítését, a hatósági rendszer hatékonyságának növelését tűzi ki célul. Ezen célkitűzéseket szem előtt tartva szükséges a belterületi és külterületi hatósági parlagfű eljárási rendszer felülvizsgálata, a jelenlegi rendszer egyszerűsítése és hatékonyabb működtetése érdekében.

Az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény 17. § (4) bekezdése szerint a földhasználó köteles az adott év június 30. napjáig az ingatlanon a parlagfű virágbimbójának kialakulását megakadályozni, és ezt követően ezt az állapotot a vegetációs időszak végéig folyamatosan fenntartani. Belterületen a parlagfű elleni közérdekű védekezés végrehajtásának, valamint az állami, illetve a közérdekű védekezés költségei megállapításának és igénylésének részletes szabályairól szóló 221/2008. (VIII. 30.) Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés b) pontja alapján a jegyző feladata a parlagfű elleni védekezési kötelezettség elmulasztása esetén a közérdekű védekezés elrendelése.

A növényvédelmi bírság kiszabását korábban a fővárosi és megyei kormányhivatalok mezőgazdasági szakigazgatási szerveinek kijelöléséről szóló 328/2010. (XII. 27.) Korm. rendelet szabályozta, amely szerint a védekezési kötelezettség elmulasztása esetén a növényvédelmi bírság kiszabására a Megyei Kormányhivatal Növény-és Talajvédelmi Igazgatósága volt jogosult (9. § (2) bekezdés).

A 328/2010. (XII. 27.) Korm. rendeletet 2015. április 1. napjával a megyei kormányhivatalok mezőgazdasági feladatainak meghatározásáról szóló 68/2015. (III. 30.) Korm. rendelet hatályon kívül helyezte. Az április 1-től hatályos új szabályozás a parlagfűvel kapcsolatos eljárás tekintetében, a belterületek vonatkozásában nem hozott érdemi változást, így a közérdekű

védekezés jegyzők feladata maradt, a növényvédelmi bírság kiszabására pedig a megyei kormányhivatal jogosult.

b) Az elítéltek foglalkoztatásának lehetősége a fertőzött területek parlagfű-mentesítése tekintetében

I. A Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnokság jelentése alapján a büntetés-végrehajtási szervek (büntetés-végrehajtási intézetek és büntetés-végrehajtási gazdasági társaságok) az alábbiak szerint látták el a parlagfű elleni védekezéssel kapcsolatos tevékenységüket a 2015. évben.

A büntetés-végrehajtási intézetek törekednek a helyi önkormányzatokkal és a civil szervezetekkel együttműködési megállapodások megkötésére, mely alapján az elítéltek részt vehetnek a parlagfű-mentesítési munkálatokban is. Példaként említhető a Bács-Kiskun Megyei Büntetés-végrehajtási Intézetnek a Kecskeméti Alsószéktóért Egyesülettel kötött megállapodása karbantartási, takarítási feladatokra, vagy a Tiszalöki Országos Büntetés-végrehajtási Intézetnek a Tiszalöki Városi Önkormányzattal kötött Együttműködési megállapodása, melyben resztoratív jellegű munkavégzésre is van lehetőség.

Megállapítható, hogy a lakott területen belül elhelyezkedő büntetés-végrehajtási intézetek a zöld területeiket fogvatartottak és a személyi állomány közreműködésével folyamatosan gondozták, megelőzve a parlagfű megjelenését.

A lakott területen kívül elhelyezkedő büntetés-végrehajtási intézetek a kezelésükben lévő területek (pl. út melletti árok, nem hasznosított területek) folyamatos vágását gépi és kézi erővel végezték, a korábbi évekhez hasonlóan.

A büntetés-végrehajtási intézeteken kívül a 12 büntetés-végrehajtási gazdasági társaság közül kiemelendő, hogy ezekből négy (az Állampusztai Kft., a Nagyfa-Alföld Kft., az Annamajori Kft és a Pálhalmi Agrospeciál Kft.) kifejezetten mezőgazdasági társaság. Tekintettel arra, hogy ezek a mezőgazdasági társaságok nagy, művelés alatt lévő termőföld területekkel rendelkeznek, tudatos és szervezett munkát igényel a parlagfű irtás. A gyommentesítést nagyobb részt agrotechnikai és kémiai védekezéssel látják el. A kifejezetten növényi kultúrával foglalkozó társaságok (Annamajori Kft., Pálhalmi Agrospeciál Kft.) - minden évben április közepétől - fenntartanak egy övkaszás brigádot, akik a gépekkel nem művelhető ruderalis területek gyomirtását végzik. Ezek a munkaterületek legfőképp az erdő- és táblaszélek, szérűskertek, állattartó telepek, vízházak, épületek udvarai. A kémiai gyomirtás alkalmazása október közepéig tartott minden kultúrában.

Említésre érdemes, hogy a learatott tarlók feketén tartása tarlólánhántással történik, ami a gyomnövények mechanikai gyomirtását is magában foglalja a következő évekre.

II. A Korm. határozathoz részben kapcsolódik a lentiekben részletezett TÁMOP projekt végrehajtása.

„A fogvatartottak többszakaszos, társadalmi és munkaerő-piaci reintegrációja és az intenzív utógondozás modellje” elnevezésű TÁMOP-5.6.3-12/1-2012-0001 azonosító számú kiemelt projekt 2012. december 1-jétől 2015. október 30-ig valósult meg.

A projekt fő célkitűzése az ország összes büntetés-végrehajtási intézetét érintően a jogerősen kiszabott szabadságvesztés büntetést töltő elítéltek, az előzetes letartóztatás alatt álló személyek, valamint a kényszergyógyeztetek társadalmi és munkaerő-piaci reintegrációjának elősegítése.

A projektben megvalósított szimbolikus jóvátételi programok elsődleges célja a fogvatartottak számára a bűncselekmény okozásával, illetve annak következményével történő szembenézés és felelősségvállalás elősegítése, a helyi közösségi értékek és érdekek melletti elköteleződés bizonyítása – a közösség részéről a jóvátétel elfogadásával a társadalmi beilleszkedés elősegítése

volt. A fogvatartottak a jóvátételi programba bekapcsolódva bizonyították szándékukat a megsértett közösség kiengesztelésére, valamint a bennük lezajló pozitív változás igényének megerősítésére. A jóvátétel célja az okozott sérelem, kár szimbolikus helyreállítása volt.

A projekt keretében megvalósított jóvátételi programok egyike a településen végzett felújítási, állagmegőrzési, településtisztasági tevékenység (elhanyagolt területek, parkok kitisztítása, állami intézmények kerítéseinek kifestése, játszóterek felújítása, civil és egyházi szervezeteknél külső- és belső felújítási munkálatok) volt, mely a teljes program egynegyedét (26 %) érintette.

Tevékenységek:

Idő	Végrehajtó intézet	Helyszín	Téma	Rövid leírás
2014. V. 11.	Szombathelyi Országos Büntetés-végrehajtási Intézet	Szombathely	„Te Szedd! - Önkéntesen a tiszta Magyarországért”	Az Országos Hulladékgazdálkodás Ügynökség által szervezett „Te Szedd! - Önkéntesen a tiszta Magyarországért” hulladékgyűjtő akcióban vettek részt a TÁMOP 5.6.3 programba bevont fogvatartottak.
2014. V. 11.	Veszprém Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet	Veszprém	„Te Szedd! – Önkéntesen a tiszta Magyarországért”	Az Országos Hulladékgazdálkodás Ügynökség által szervezett „Te Szedd! - Önkéntesen a tiszta Magyarországért” hulladékgyűjtő akcióban vettek részt a TÁMOP 5.6.3 programba bevont fogvatartottak.
2014. VI. 21.	Közép-dunántúli Országos Büntetés-végrehajtási Intézet, baracskai objektuma	Baracska, Alcsútdobozai elágazás, Kerékpárút	Kerékpárút tisztítása	A Közép-dunántúli Országos Büntetés-végrehajtási Intézet, baracskai objektumából 18 fő fogvatartott a baracskai vasútállomástól a településig vezető kerékpárúton végzett fűnyírást, szemétszedést, valamint megnyesték a bokrokat és sövényeket.
2014. VII. 14-18.	Baranya Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet	Kálvária domb, Pécs	Növényzet ritkítása, terep megtisztítása	2014. július 14-18. között a Baranya Megyei Büntetés-végrehajtási Intézetből 5, TÁMOP 5.6.3-ba bevont fogvatartott Pécsen, a Kálvária dombon lévő terület növényzetének ritkítását végezte, a tájidegen fajoktól tisztították meg a terepet.
2014. VII. 19.	Békés Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet	Gyula	Tereprendezés	A Békés Megyei Büntetés-végrehajtási Intézetből 5, a TÁMOP 5.6.3 projektbe bevont fogvatartott vett részt a jóvátételi programban. Egy Gyulán működő szabadidős sportegyesület tervének környékét tették rendbe: szemetet szedtek, ritkították, megnyesték az elburjánzott növényzetet, fűvet-nádat vágtak, elszállították a keletkezett hulladékokat.

Idő	Végrehajtó intézet	Helyszín	Téma	Rövid leírás
2014. IX. 16.	Bács-Kiskun Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet	Kecskemét	Tereprendezés	5-6 fő fogvatartott a büntetés-végrehajtási intézet melletti buszmegállót, és annak környékét tisztította meg.
2014. X. 30. illetve XI. 20-21.	Közép-dunántúli Országos Büntetés-végrehajtási Intézet-Baracska	Vál	Temető rendbetétele	Vál község zsidó temetőjének rendbetétele kezdődött meg 17 fogvatartott közreműködésével. Az önkormányzat megkereste a büntetés-végrehajtási intézetet a munka folytatása, befejezése érdekében. (Ez valósult meg november 20 és 21-én.)
2014. XI. 3.	Veszprém Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet	Veszprém	Temető rendbetétele	Temető megtisztítása "Mindenszenetek" alkalmából 6-10 fő fogvatartottal.
2015. V.15	Szombathelyi Országos Büntetés-végrehajtási Intézet	Szombathely	„Te Szedd! – Önkéntesen a tiszta Magyarországért.”	Az Országos Hulladékgazdálkodás Ügynökség által szervezett „Te Szedd! - Önkéntesen a tiszta Magyarországért” hulladékgyűjtő akcióban vettek részt a TÁMOP 5.6.3 programba bevont fogvatartottak.
2015. V.15	Veszprém Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet	Veszprém	„Te Szedd! – Önkéntesen a tiszta Magyarországért.”	Az Országos Hulladékgazdálkodás Ügynökség által szervezett „Te Szedd! - Önkéntesen a tiszta Magyarországért” hulladékgyűjtő akcióban vettek részt a TÁMOP 5.6.3 programba bevont fogvatartottak.

c) Parlagfű-mentesítés a vasúti területek, közutak, autópályák, gyorsforgalmi utak mentén

I. Vasúti területek

A MÁV Zrt. a vasúti pályahálózat kezelési és üzemeltetési munkáinál kiemelt figyelmet fordít és gondoskodott a parlagfű pollenkoncentrációk kialakulásának megakadályozására a növényzet gyommentesítése által. A biztonságos vasúti közlekedés megvalósításához a növényzet irtása tervezetten, a vegetáció figyelembevételével növényvédőszeres-kezeléssel, kézi és gépi módszerek felhasználásával történik.

Szerződéses keretek között ütemezetten történik a

- nyílt vonalak, állomási vágányok, saját célú vasúti pályahálózatok 11.387 vágánykilométer vonalhálózatának, valamint az állomási területek, peronok és rakterületek 13.480.000 m² területének növényvédőszeres gyomirtása, évi 2-3 kezeléssel. Az első kezelést tavasszal, a második kezelést nyáron végezték el gyomirtó vonatokkal és UNIMOG kételtű gépjárművekkel. Harmadik kezelés, szükség esetén ősszel történik. Növényvédőszeres gyomirtásra fordított költség 830,2 millió Ft volt.

- nyílt vonalak, megállóhelyek, állomások környékének zöld területei, parkok, zárt telephelyek, üdülők és irodaházak környékének parlagfű- és gyommentesítése kézi és gépi kaszálással. A lekaszált terület $10.029.084 \text{ m}^2$, melyhez a vasúttársaság 117,9 millió Ft-ot használt fel.

Saját munkavállalói által a szintbeli kereszteződések, úttájarók rálátási háromszögeinek zöldterület karbantartását (kaszálását, tisztántartását) kézi és gépi kaszával végezték, a technológiai előírások betartására. A lekaszált terület nagysága $5.920.481 \text{ m}^2$ volt.

Ezeket a munkákat tervezetten, folyamatosan évente végezni kell, a biztonságos vonatközlekedetés megvalósítása érdekében. Ebben az esetben nem kezelhető elkülönítve, célzottan a parlagfű-mentesítés, tekintettel arra, hogy jellemzően egyéb fűfélék/gyomnövények növényvédőszeres gyomirtásával, kaszálásával együtt történik.

A MÁV Zrt. országosan 20 vasútállomás esetében megállapodást kötött a helyi Önkormányzattal, az állomás körüli zöld területek karbantartására.

A MÁV Zrt. egyéb zöldterületeinek karbantartására hatósági szerződést kötött a Budapest Főváros Kormányhivatalával közfoglalkoztatásra. Itt célzott parlagfű-mentesítést végeztek a Közfoglalkoztatási és Vízügyi Helyettes Államtitkárság által, a Földművelésügyi Minisztérium Élelmiszerlánc-felügyeleti Főosztály szakvéleménye szerint meghatározott 4 ütemben a közfoglalkoztatási jogviszonyban foglalkoztatott munkavállalókkal. A közfoglalkoztatási program I-IV. ütemének részletes adatait az 1. melléklet 2-6. táblázatai tartalmazzák.

A megrendelt zöldterület karbantartási munkákat (kaszálásokat) a vasúttársaság a helyi területi egységeik javaslata alapján végeztette el folyamatosan és a vegetációt figyelembe véve. A szerződéssel, saját munkavállalóinkkal, illetve a közfoglalkoztatott munkavállalókkal elvégzett munkákat minősítik a helyi hatóságok (Önkormányzatok, Katasztrófavédelem), a civil szervezetek, lakosság, az általuk jelzett észrevételeikkel. Így növényvédelmi bírság kiszabása MÁV Zrt. felé nem történt, hatósági felszólítás ezen időszakban 118 esetben fordult elő, melyek gyommentesítéséről soron kívül gondoskodtak.

A **Győr-Sopron-Ebenfurti Vasút Zrt. (GYSEV)** is – a MÁV Zrt.-hez hasonlóan – évek óta nagy hangsúlyt fektet a parlagfű-mentesítésre, illetve a gyomnövények elterjedésének megelőzésére, szem előtt tartva a jogszabályi kötelezettségeket.

A GYSEV Pályavasút Üzletága saját létszámmal és külső vállalkozók alkalmazásával az elmúlt évekhez hasonló intenzitással végzi a vasúti ingatlanok és a pályák mentén a gyomtalanítási és kaszálási tevékenységet. Az eredményes munka érdekében a növények irtását az időjárás és a gyomok növekedésének figyelembe vételével folyamatosan végezték növényvédőszeres-kezelés, kézi és gépi módszerek felhasználásával. A növényvédő-szerrel gyomirtott területek között szerepeltek a nyílt vonalak, állomási vágányok, iparvágányok, továbbá állomási területek, peronok és rakterek. Mindezekben a területeken a gyommentesítési feladatokat évente 2-3 kezeléssel folyamatosan végezték. A növényvédőszeres gyommentesítéshez nyílt vonalakon speciális gyomirtó vonatot és UNIMOG gyomirtó járművet használtak, a vasúti pályát az emberi szervezetre ártalmatlan, de a gyomnövények ellen hatékony gyomirtó szerekkel kezelve. A gyommentesítési munkák elvégzésére a 631,8 vkm vonalhálózaton és 425.891 m^2 területen került sor.

A nyílt vonalak, megállóhelyek környékének gyommentesítését a növényvédőszeres gyomirtás mellett kézi és gépi kaszálással kiegészítve végezték. A gyommentesítés $3.377.900 \text{ m}^2$ zöldterületet érintett. Saját munkaerőt (68.271 munkaóra) elsődlegesen a rálátási háromszögek,

szintbeli kereszteződések, jelzők láthatósága biztosításához foglalkoztatott a vasúttársaság, közmunkások foglalkoztatására 2015-ben nem került sor.

Egy önkormányzati megkeresésre végeztek soron kívüli gyommentesítést, hatósági bírság kiszabására nem került sor.

A parlagfű-mentesítés során végzett növényvédőszeres-védekezés és a kézi-, ill. gépi kaszálás összköltsége 179, 26 millió Ft volt.

II. Közutak, gyorsforgalmi utak

A Magyar Közút Nonprofit Zrt. 2015-ben is nagy hangsúlyt fektetett a parlagfű elleni védekezésre, a parlagfű fertőzöttség visszaszorítására és megelőzésére. Az allergén növények elleni védekezés a Magyar Közút Nzrt. működési területén elsősorban az irtandó gyomnövényzet kaszálásával történik, a terület jellegétől, a fertőzöttség mértékétől és a vonatkozó kezelői előírásoktól függően.

Kifejezetten a parlagfű elleni védekezésbe elsősorban közfoglalkoztatottak kerültek bevonásra, de a lehetőségek figyelembe vételével nagyobb mértékben használta közútkezelő a saját erőforrásait is, hogy a meghatározott időszakokban a lehető leghatékonyabbá tegye az allergén gyomok irtását, továbbterjedésének megakadályozását, a pollen koncentráció visszaszorítása illetve az esztétikus út menti felület kialakítása érdekében.

A parlagfűvel fertőzött területek gyommentesítését – az elmúlt évek tapasztalatait figyelembe véve - soron kívüli kaszálásokkal tették teljessé. Helyszíni szemlék során ellenőrizték a parlagfű fertőzöttség mértékét, és ha szükségesnek bizonyult, rendkívüli kaszálást végeztek a kritikus területeken.

A gyommentesítési munkákat a Társaság a nagyobb összefüggő felületeken gépi erővel végezte. Közfoglalkoztatottak bevonására elsősorban olyan területeken került sor, ahol az előforduló parlagfű- és egyéb allergén gyomnövények gépi kaszálása (traktor, ill. eszközhordozó tehergépkocsival) technológiai okokból nem, vagy csak nehezen kivitelezhető. Ilyennek tekinthetők az úttartozékok illetve a megtartandó fás szárú növényzet környezetében kezelendő területek, amelyeken akadályozott a gépi munkavégzés. E területeken jelentős mértékű kézi beavatkozásra volt szükség.

A Magyar Közút Nzrt. az alábbi táblázat szerinti munkákat végezte 2015-ben, parlagfű és gyommentesítés céljából:

Munkanem	Terület nagysága (ezer m ²)	Költségek (MFt)
Kaszálás önjáró gépekkel /koronaélen belül/	171.710,22	1.908,343
Kaszálás önjáró gépekkel /koronaélen kívül/	310.565,85	3.007,936
Kézi kaszálás (saját)	9.437,33	414,646
Kaszálás összesen:	491.713,40	5.330,926
Növényvédőszeres gyomirtás	10.134,63	203,138

A közfoglalkoztatási program keretében végzett parlagfű-mentesítés részletes adatait az 1. melléklet 2-6. táblázatai tartalmazzák.

Tekintettel arra, hogy a parlagfű-mentesítés a közfoglalkoztatási programban kiemelt fontossággal szerepel, a saját erővel végzett kaszálás túlnyomó részt más gyomnövények irtására irányult.

A teljes gyommentesítési feladatkörben a parlagfüves területek aránya megyénként jelentősen eltérő volt. Meghatározó a növényzettel még nem fedett, burkolt felületeken kívüli területek aránya, továbbá jelentősen befolyásolja a környező (nem a Magyar Közút Nzrt. kezelésében lévő) területeken fellelhető növény vegetáció jellege, illetve egyéb talajtani és klimatikus viszonyok is.

A korábbi évek gyakorlatának megfelelően a gyomfedettséggel kapcsolatosan beérkező bejelentéseket a lehető legrövidebb időn belül kivizsgálták és indokoltságuk esetén elvégezték a szükséges kaszálási feladatokat.

A rendszeres kaszálásokon túlmenően, 2015. évben a Magyar Közút az alábbi megkeresések alapján végzett eseti gyommentesítési munkákat:

- önkormányzati felszólításra 7 alkalommal, 16 ingatlanon,
- Közlekedési Koordinációs Központtól érkezett bejelentésre 26 alkalommal, 36 ingatlanon,
- Nemzeti Fejlesztési Minisztérium megkeresésére 5 alkalommal, 6 helyszínen végeztek eseti kaszálást.

Gyommentesítés vonatkozásában 2015. évben lakossági, vagy civil szervezeti bejelentés, továbbá hatósági felszólítás közvetlenül nem érkezett a közútkezelőhöz. Parlagfű elleni védekezési kötelezettség elmulasztása miatt ez év folyamán nem került sor növényvédelmi bírság kiszabására.

III. Infrastrukturális beruházásokkal érintett területek

A **Nemzeti Infrastruktúra Zrt.** (a továbbiakban: NIF Zrt.) a közúti és vasúti közlekedésről szóló törvény rendelkezéseinek megfelelően megszerzett területeken mint vagyonkezelő, a gyom- és parlagfümentesítési feladatait folyamatosan ellátja.

Az építési beruházásokkal kapcsolatban megszerzett területek gyom- és parlagfümentesítési feladatai két részre oszthatók. Azon területek vonatkozásában, amelyek még nem kerültek munkaterületként átadásra a kivitelező részére, a NIF közvetlenül a keretszerződésben megbízott vállalkozóval, míg a munkaterületként történő birtokba adást követően a kivitelezővel közvetetten végezteti el a munkálatokat.

Fentiek alapján 2015. évben parlagfű- és gyommentesítési feladatokra vonatkozóan 37 db megrendelés történt, 260 hektár területre, amely munkák költsége 43 millió Ft.

A vállalkozó a gyommentesítést gépi és kézi kaszálással vegyesen végezte. A NIF Zrt. közmunkásokat nem alkalmazott ezen feladatok elvégzésére.

A NIF Zrt. a hatóság 20 alkalommal szólította fel parlagfű elleni védekezési kötelezettség megtételére és 9 esetben kötelezte bírság megfizetésére, összesen 435.000 Ft összegben. A beérkezett bírságok 3 esetben már gyommentesített területtel kapcsolatban érkeztek.

A kivitelezőnek átadott területekre vonatkozóan a mérnöki jelentések alapján szeptember óta további 300 hektáron lett elvégezve parlagfű- és gyommentesítési feladat.

Összességében elmondható, hogy mind a közútkezelő, mind a vasúttársaságok és az ingatlankezelő a parlagfű- és egyéb allergének gyomok elleni védekezési munkáit sikeresen teljesítette.

1.1.6. Kiemelt cél a mezőgazdasági, fő pollenadó területek parlagfű-mentesítése. Ennek érdekében

a) a szakmaközi szervezetek aktív bevonásával növénytermesztési, technológiai, parlagfű-mentesítési és prevenciók ismereteket kell átadni a gazdálkodóknak.

A parlagfű fertőzöttség visszaszorítását elsősorban a földhasználók jogkövető magatartása eredményezheti, ezért a hatósági eljárás erősítése mellett szükség van a folyamatos társadalmi szemléletformálásra, szakmai és oktatási fórumok szervezésére. A megelőzés szempontjából a legfontosabb az oktatás, az ismeretterjesztés és az oktató-tájékoztató jellegű kommunikáció, a földhasználókon túl a társadalom széles rétegei számára. Ezen célok megvalósítása érdekében 2015-ben az alábbi programok kerültek megvalósításra:

- A Földművelésügyi Minisztérium stratégiai partnereként az Országos Polgárőr Szövetség egy közös program keretében lehetőséget biztosított a polgárőr szervezeteknek, hogy Magyarország teljes területén hatékonyan vegyenek részt a parlagfű elleni védekezésben, elsősorban szemléletformáló kampány szervezésével.

A Polgárőrség országos hálózatán, 20 megyei szövetségén, több mint 2.000 egyesületén keresztül 52.000 fős tagsága révén 2015-ben aktívan részt vett és a jövőben is részt kíván venni a parlagfű elleni védekezési tevékenységben. A polgárőrök a civil lakosságból kerülnek ki, így nekik van igazán lehetőségük arra, hogy lakókörnyezetük ismeretével, a prevenciót előtérbe helyezték, a lakosság tájékoztatásával, közvetlen figyelem felhívással. A cél megvalósítása érdekében az Országos Polgárőr Szövetség szemléletformáló kampányt hirdetett: „Polgárőrök a Parlagfűmentes Településekért” címmel.

Az Országos Polgárőr Szövetség szemléletformáló kampányának célja a parlagfű fertőzöttség visszaszorítása, mely programban a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal és a Magyar Növényvédő Mérnöki és Növényorvosi Kamara is részt vett.

A kampány keretein belül a Megyei Polgárőr Szövetségek, a helyi polgárőr egyesületek a média közvetítésével tájékoztatták és a jövőben is tájékoztatják a lakosságot annak érdekében, hogy a nyilvánosság segítségével felhívják a figyelmet a parlagfű terjedésének megelőzésére Magyarországon, és segítsék a fenti célokért felelősséget vállaló szemlélet elterjedését és a parlagfüves területek felszámolását. Az ifjú polgárőrök bevonásával, tájékoztatással, szemléletformáló ismeretterjesztő anyagok segítségével hívták fel a figyelmet a parlagfű-mentesítés fontosságára, a már parlagfűtől megtisztított területek védelmére.

- A Magyar Növényvédő Mérnöki és Növényorvosi Kamara a Földművelésügyi Minisztériummal, a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal Növény- és Talajvédelmi Igazgatóságával, a Gyommentes Környezetért Alapítvánnyal, a Magyar Gyomkutató Társasággal és a Magyar Növényvédelmi Társasággal együttműködve összeállította a „Parlagfű visszaszorításának integrált módszerei” című kiadványt, s eljuttatta megyei szervezeteihez. A teljes kiadvány a Gyommentes Környezetért Alapítvány honlapján a <http://gyommentes.hu/foablak.htm> linken érhető el.
- A kiadvány alapján összeállított szakmai anyag a Magyar Növényvédő Mérnöki és Növényorvosi Kamara honlapján, a www.magyarovenyorvos.hu oldalon az *Arccal a parlagfű ellen* alcímre kattintva minden növényorvos szakirányító számára elérhető, segítséget nyújtva a területre adaptált leghatékonyabb védekezési eljárás kidolgozásához, megalapozva ezzel a gazdálkodók eredményes védekezését a parlagfű ellen.

- A 80 órás növényvédelmi alaptanfolyamokon, valamint a gazdaesteken is oktatási segédlet áll az előadók rendelkezésére, mely anyagot a Magyar Növényvédő Mérnöki és Növényorvosi Kamara állította össze, és elérhető a www.magyarovenyorvos.hu kezdőoldalán a *Szaktudással a parlagfű ellen* címen.
- A Magyar Növényvédő Mérnöki és Növényorvosi Kamara honlapján rendszeresen, kellő időben parlagfű elleni védekezési felhívások jelennek meg.
- A 2015. évben a Szentlőrinci Gazdanapokon, a Debrecenben megrendezett Farmer Expón és a Kaposvári Állattenyésztési Napokon volt „parlagfüves” stand. Itt a parlagfűvel kapcsolatos kérdésekből álló „totó”, ismeretterjesztő kérdőív kitöltésére is lehetőség nyílt, valamint a parlagfű elleni stratégiáról is hasznos információkat, tájékoztatást kaptak a látogatók. A kérdőív kitöltésének célja, hogy az összeállított kérdéssor alapján az érdeklődők jobban megismerjék a gyomnövény sajátosságait és a hatósági intézkedések menetét.
- A 2013. évben megjelent egy kisiskolásoknak szóló „Parlagfű kisokos” című kiadvány. A foglalkoztató füzet játékos formában, egy rövid történet keretében ismerteti meg a kisiskolásokkal (8-10 éves gyerekekkel) a hazánkban jelenleg legelterjedtebb allergén gyomnövényt. Bemutatja a növény fejlődését, elterjedését, az általa okozott pollenallergia tüneteit, valamint arra is rámutat, ki mit tehet a gyom további szaporodásának és virágzásának megakadályozása érdekében.
A kiadvány sikerére tekintettel 2015-ben a NÉBIH ebből a kiadványból újabb 99.300 példányt nyomtatott, ami 2016 áprilisában több száz iskola felé kerül majd továbbításra.

Az eddigi évek pozitív tapasztalatai alátámasztják, hogy 2016-ban a képzéseket és a szakmai oktatásokat, valamint a parlagfű-mentesítésre vonatkozó ismeretterjesztést folytatni kell.

b) fejleszteni kell a hatósági felderítési és szankcionálási eljárást előre bejelentett, kommunikált légi felderítés alkalmazásával, az érintett megyei kormányhivatalok feladat- és hatáskörrel rendelkező szakigazgatási szervei számára rendelkezésre álló 2011. évi előirányzatból származó, kötelezettségvállalással terhelt maradvány forrás felhasználásával,

A felderítési oldal további erősítése feltétlenül szükséges. 2015-ben is folytatódott a parlagfüves területek helikopterről történő (légi) felderítése, melyet – a Belügyminisztérium és a Földművelésügyi Minisztérium megállapodása alapján – a hatóság az Országos Rendőr-főkapitányság Légirendészeti Parancsnokság helikoptereiről végzett.

A légi felderítés és a földi bejárás párhuzamosan működik, de a helikopteres felderítés segítségével a nehezen megközelíthető, egybefüggő, nagy kiterjedésű fertőzött területek is a hatóság látókörébe kerülnek.

A légi felvételezés számos előnnyel rendelkezik:

- A helikopterrel történő felderítés során rövidebb idő alatt nagyobb földterületek ellenőrizhetők, továbbá a földi úton nehezen megközelíthető ingatlanok ellenőrzésére is alkalmas. A repülési útvonal az aktuális vetésszerkezeti térképek, helyi információk alapján tervezhető.
- A légi felderítés során egy átlagos megye mezőgazdasági területe 8-10 óra alatt felmérhető. Kedvező feltételek esetén a helikopterről bemérésre kerülhetnek a parlagfüves területek GPS koordinátái is, továbbá elkészíthető a jegyzőkönyvekhez elengedhetetlen fotódokumentáció is.
- A légi felderítés rendkívül gyors és nagyon hatékony módszer, 1 óra alatt több mint 17 ezer hektár, 10-12 település külterületének bejárására kerülhet sor.

- A kultúrnövénnyel borított terület a helikopterről jól látható, így annak légi felvételezése könnyebben, gyorsabban végezhető el, mivel a szántóföldi kultúrák bejárása földről gyakran gondot jelent, vagy a felvételezés nem is kivitelezhető (pl. 2 méter magas napraforgó, kukorica esetében).
- A parlagfűvel fertőzött foltok átlagos méretét illetően is jelentős különbség van a két módszer között, mert míg a földi felderítés során nagyrészt néhány hektárnyi méretű területek kerülnek a hatóság látókörébe, addig a levegőből a nagyobb, több tíz hektáros területek is könnyen észlelhetők. A parlagfű-mentesítés célja, hogy kevesebb pollen legyen hazánk levegőjében, melyet a minél nagyobb, egybefüggő területek parlagfű-mentesítésével érhetünk el.

A 2015. évben összesen hat megyében (Bács-Kiskun, Fejér, Győr-Moson-Sopron, Pest, Somogy, és Szabolcs-Szatmár-Bereg) végeztek a földi bejárás mellett helikopteres felderítést. A parlagfű légi felderítések során 1,5 millió hektárnyi terület ellenőrzése történt meg. A légi felderítések alkalmával 121 esetben, 459 hektár terület bizonyult parlagfűvel fertőzöttnek. A megyei növény- és talajvédelmi osztályok a légi felderítés során felvett jegyzőkönyvek alapján 53 esetben, 183 hektárra vonatkozóan rendeltek el közérdekű védekezést. A légi felderítés során keletkezett jegyzőkönyvek alapján 2015. november 26. napjáig 95 esetben, 329 hektár nagyságú parlagfűvel szennyezett terület miatt került sor a növényvédelmi bírság kiszabására, összesen 9 297 500 Ft összegben. Továbbá 37 esetben, 154 hektár terület vonatkozásában a közérdekű védekezéssel kapcsolatban felmerült költségek megállapítására, összesen 203 106 Ft összegben.

A megyei hatóságok visszajelzése alapján a légi felderítés következményeként javult a gazdálkodók, földtulajdonosok hozzáállása és önként elvégezték területük parlagfű-mentesítését.

Minden repülés előtt célszerű időben tájékoztatni a lakosságot, mert tapasztalataink szerint a helikopteres felderítést valós kockázatnak érzik a jogszabály ellen vétő földtulajdonosok és a felderítés idejének figyelembe vételével elegendő idő állhat rendelkezésükre a védekezés elvégzésére, a jogszabályi kötelezettségük végrehajtására. Az önkéntes jogkövetés részben betudható a légi felderítésről szóló helyi és országos sajtónyilvánosságnak is.

A parlagfű légi felderítésére a megyei növény- és talajvédelmi osztályok a korábbi években (2014-ig) minden esetben vállalkozói szerződéseket kötöttek, a 2015. évben azonban költségtakarékosság céljából a rendőrség rendelkezésre álló légi technikáját vették igénybe.

A 2016. évben, az elmúlt évek sikeres tapasztalatai alapján tervezzük a helikopteres légi felderítés folytatását az előre kijelölt területeken. A parlagfűvel fertőzött területek felderítésének hatékonyságát a légi felderítés térben és időben történő kiterjesztésével kívánjuk javítani.

c) meg kell vizsgálni a kötelező növényorvos szakirányító alkalmazásának lehetőségét adott területnagyságot meghaladó gazdálkodók esetén.

A parlagfű pollentömeg jelentős része mezőgazdasági területekről származik, ezért kiemelten fontos a mezőgazdasági területek önkéntes parlagfű-mentesítése. Tapasztalataink alapján visszatérő problémát jelent, hogy számos gazdálkodó nem rendelkezik a gyomnövények, így a parlagfű elleni hatékony védekezéshez szükséges szaktudással. A pollenterhelés csökkentése érdekében a növényorvos szakirányító alkalmazását jogszabályban kellene előírni. Ezáltal a pollenterhelés csökkentésén kívül jelentősen csökkenne a környezeti terhelés a szakszerűen és megfelelő időben végrehajtott, okszerű növényvédelmi kezelések következtében.

Az új rendszer megvalósítása érdekében első lépésként az egyes törvényeknek agrár- és környezetügyi tárgyban történő módosításáról szóló 2013. évi CCL. törvény módosította az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvényt. A 38. § (1) bekezdésének új v) pontja alapján a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal felhatalmazást kap, hogy nyilvántartást vezessen a növényvédelmi szolgáltatási tevékenységet végzők köréről,

valamint a növényorvosokról. A szaktanácsadáshoz fűződő szerződésekkel kapcsolatos adatszolgáltatás részletes szabályait a növényvédelmi tevékenységről szóló 43/2010. (IV. 23.) FVM rendelet tartalmazza.

Fentiekén túl a rendszer bevezetésének szakmai egyeztetése a megyei kormányhivatalok növény- és talajvédelmi osztályainak és a Növényvédő Mérnöki és Növényorvosi Kamara aktív bevonásával folyamatosan zajlik.

1.1.7. A parlagfű-mentesítés kérdését be kell építeni a Nemzeti Alaptantervbe. A kerettantervek természettudományos fejezeteiben kiemelten kell foglalkozni a parlagfű felismerésével, biológiájával és az ellene való védekezés fontosságával. Be kell építeni a nevelési és oktatási tananyagba az egészségnevelés terén kiemelt szerepet játszó, az allergiát okozó növényzet elleni hatékony védekezéssel, prevencióval kapcsolatos alapismereteket.

A kormányhatározatban foglalt feladat a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet megjelenésével teljesült. A parlagfűvel kapcsolatos ismeretek mind a Nemzeti alaptantervbe, mind az annak alapján elkészült kerettantervekbe beépültek. A változásokról, a 2012. évről a Kormány részére készített jelentés részletes információkat szolgáltat.

1.1.8. Információt kell gyűjteni és tájékoztató kampányokat kell szervezni az allergiás betegségekről, a megelőzés módszereiről és az allergia megfelelő kezelésének lehetőségeiről.

1. Pollennapló - a személyre szabott polleninformáció: Allergiás tünetek és pollenexpozíció kapcsolatának vizsgálata a pollennapló rendszerén keresztül

A pollennapló rendszere (PHD: The Patient's Hayfever Diary) online, ingyenes, webalapú szolgáltatás, mely a pollenallergiában szenvedők számára nyújt segítséget tüneteik folyamatos monitorozásához. A felhasználók online, anonim kérdőív segítségével megjelölik aznapi allergiás szimptomáik erősségi fokát (orr-, szem- és tüdőtünetek, valamint általános közérzet), illetve feltüntetik az adott napon használt gyógyszereket.

A rendszert évtizedek óta hagyományos formában gyűjtött nemzetközi betegnapló adatok és statisztikai modellek alapozták meg. A tartalmak, az interaktív modulok és szolgáltatások célja nem az orvosi tanácsadás helyettesítése, és nem alkalmasak egyéni diagnózis felállítására vagy bármiféle kezelés megalapozására.

Az OKI és a Bécsi Egyetem közötti együttműködés keretében elkészített személyre szabott 2013–2014. évi polleninformációs adatok feldolgozása a „Parlagfűpollen-koncentráció növekedésének hatása a szénanátha tüneteire” c. tanulmány keretében, 2015. évben megtörtént:

Vizsgálat célja: a parlagfűpollen-koncentráció növekedésével milyen mértékben változtak a szénanátha tünetei.

Elemzés: 719 beteg pollennapló-adatai szervi lokalizáció szerint (szem, orr, tüdő) a 2013–2014-es, egész országra vonatkozó napi átlagos parlagfűpollen-koncentráció/ koncentráció-kategóriák vonatkozásában.

Eredmények:

- Az alacsony koncentráció-kategóriák (1–2.) között nem volt szignifikáns eltérés egyik évben sem, mind az egyes szervek összes tüneti átlagértékében, mind a szubjektív szervi tüneteket jelző, nullától háromig terjedő skála átlagában.
- A 3. koncentráció-kategóriától kezdődően szignifikáns tünetgyakoriság-növekedés volt kimutatható mind a szem-, mind az orrtünetek, valamint az általános közérzet esetén is, az előző kategóriák értékeivel szemben.

- Az általános közérzet esetén szignifikáns különbség volt 2013-ban a 2., 3., és 4., valamint az 5., 6. és 7. koncentráció-kategória között. 2014-ben pedig hasonlóképpen, továbbá a 7. és a 8. kategória között is.

A pollenjelentésekben használt kategóriák a tünetek gyakorisága szempontjából küszöbértékeknek tekinthetők. A tünetek számának és szervi lokalizációjának változása felhasználható a lakossági kommunikáció pontosítására.

2. A pollen allergizáltság felmérése a magyar lakosság körében (kérdőíves felmérés)

A pollen-, különösen pedig a parlagfű pollen allergia gyakoriságára vonatkozóan nincsenek megbízható adatok Magyarországon.

Vizsgálat célja: az allergia előfordulásának és allergiás tünetek gyakoriságának felmérése volt egy kérdőíves felmérés segítségével a nyír és parlagfű pollenszezonja során.

Vizsgálat módszere: kérdőíves felmérés nyolc kérdéssel - a 19 megye közegészségügyi szerveinek bevonásával (az összehasonlíthatóság biztosítására a tünetekkel kapcsolatos kérdések megegyeztek a Pollennaplóban foglaltakkal).

Vizsgálat eredménye:

- 1500 kérdőív érkezett 18 megyéből.
- A válaszadók 35%-ának volt pollenallergiája, akik közül 50%-nak volt parlagfű és 12%-nak nyírfapollen allergiája.
- Az allergiás esetek 25%-a volt megerősítve diagnosztikai tesztekkel.
- A Pollennapló adatait alátámasztják a kérdőíves felmérésből származó adatok.

3. Szocioökonómiai státusz és a parlagfűpollen-allergia prevalenciája közötti összefüggés általános iskolás gyermekek körében – alap összehasonlító-elemzés a 2016. évi felméréshez

A parlagfűpollen-allergia jelentős népegészségügyi probléma hazánkban, ugyanakkor számottevő különbség tapasztalható az előfordulási gyakoriságában az egyes régiók között, mely összefügghet társadalmi-gazdasági egyenlőtlenségekkel.

Elemzés tárgya: a 2005. évi Országos Gyermekek Légúti Felmérés standardizált kérdőíveinek parlagfűpollen-allergiára, valamint a gyermek születésére és a családi körülményekre vonatkozó adatainak elemzése (82.082 db, általános iskolákba kiküldött kérdőív, visszaérkezett 73,1%-a alapján).

Elemzés célja: feltárni a lehetséges védő és kockázati tényezőket, különös tekintettel a szocioökonómiai státuszra.

Célcsoport: 3. osztályos általános iskolás gyermekek

Elemzés eredménye:

- a szülők által feltételezett parlagfűpollen-allergia prevalenciája országosan 8,8% volt,
- az orvos által diagnosztizált parlagfűpollen-allergia pedig országosan 6,9% volt,
- számos összefüggés mutatható ki a parlagfűpollen-allergia és társadalmi-gazdasági tényezők között:
 - o mind a szülők által feltételezett, mind az orvos által diagnosztizált parlagfű allergia gyakorisága szignifikáns pozitív összefüggést mutatott:
 - az 5000 főnél nagyobb lélekszámú településkategóriákkal,
 - a férfi nemmel,
 - az első két életévben elszenvedett súlyos, mellkasra húzódtott fertőzéssel,
 - a roma származással,
 - valamint a lakás körülményekkel való elégedetlenséggel,
 - o mind a szülők által feltételezett, mind az orvos által diagnosztizált parlagfű allergia gyakorisága negatív összefüggést mutatott a szociális juttatásokban való részesüléssel.

- a gyermek korával, az édesanya iskolai végzettségével és a megélhetés megítélésével nem volt szignifikáns összefüggésben sem a szülők által feltételezett, sem az orvos által diagnosztizált parlagfű allergia gyakorisága.

Az elemzések alapján a fenti összefüggések mellett az eredmények háttérében állhat többek között a kellő ismeretek hiánya is (parlagfű növény, az allergia, szénanátha tünetei). A jövőben az egészségfejlesztő programoknak az allergiával kapcsolatos ismeretek bővítésére, a preventív magatartásformák elsajátítására is szükséges kiterjednie.

A parlagfűpollen expozíció hatásának vizsgálata tervek szerint a későbbiekben hasonló módszerrel történik.

4. Lakosság tájékoztatása - Ismeretterjesztő kiadványok

a) Kiadvány a Pollennaplóról

2015. évben egy, a Pollennaplót ismertető, 4 oldalas népszerűsítő kiadvány is előkészítésre került.

b) Allergén növények a kertben kiadvány

2015. év nyarán elkészült egy nyolc oldalas kiadványt A5 méretben, „Allergén növények a kertben” címmel, melyben két oldalon a parlagfű is szerepel. A tájékoztató kiadvány sokszorosítására a Nemzeti Egészségfejlesztési Intézet Egészségkommunikációs Központja a TÁMOP 6.1.3. / B projekt keretében biztosított lehetőséget az OTH és intézetei számára.

c) Az OKK-OKI honlapján (<http://oki.antsz.hu>) 2015. évben továbbra is elérhető anyagok:

Ajánlás a parlagfű – pollenriadó esetére ajánlott légzésvédő maszkok használatáról:

- Magas parlagfű pollenszám esetén már javasolt a légzésvédő maszkok viselése, elsősorban parlagfűvel fertőzött területek közelében, mezőgazdasági munkák végzése, szabadtéri sportolás esetén. A PPRR IV. (sötétbordó) riasztási szintje esetén (a héten átlagosan 200–499 db pollenszem/m³/nap), illetve e fölött a maszk használata a problémás területeken élő allergiás betegek számára nélkülözhetetlenné válhat.
- A maszkba beépített szűrőbetét megakadályozza, hogy nagy mennyiségű pollen jusson a légutakba. A pollen kiszűrésére a P1-es (FFP1) kategóriájú légzésvédők alkalmasak. Az alábbi két légzésvédő maszk típus használata javasolt:
 - a.) Összehajtható álarc, pl. Spirotek SH3100 - ez ruhánk zsebében is könnyen elfér összehajtván. A megfelelő zárást egy orra igazítható fémlap biztosítja.
 - b.) Formázott porálarc, pl. Uvex silv-Air 2100 - ennek viselése könnyebb, mert egy szilikon szegély segítségével résmentes védelmet biztosít.

Pollen-témában készült videó anyagok:

- „Hogyan készül a pollenjelentés?” címmel részletes tájékoztatást ad az érdeklődőknek a mintavételezéstől, a leolvasáson át a jelentéskészítésig. (Az anyag megtekinthető a <http://youtube/iCOeDijmITA> oldalon)
- *Parlagfű: Mikor kezdődik a szezon és meddig tart?* címmel bemutatja, hogy milyen a helyzet az adott évben az elmúlt évihez képest; meddig tart a szezon? (Az anyag megtekinthető a <http://youtube/A88tg0eAeM4> oldalon)

1.2.1. Ki kell dolgozni a földtulajdonosok, mezőgazdasági termelők részére a parlagfű-mentesítést ösztönző rendszert, amely a szankciók megtartása mellett segíti a parlagfű mentesség elérését.

A parlagfű fertőzöttség visszaszorítását elsősorban a földhasználók jogkövető magatartása eredményezheti, az illetékes hatóságok mindent megtesznek annak érdekében, hogy minél többen az ellenőrzések előtt elvégezzék a területük mentesítését, és önkéntes jogkövető magatartásukkal hozzájáruljanak az ország parlagfű fertőzöttségének csökkentéséhez, ezáltal az allergiás, asztmás megbetegedésben szenvedők életminőségének javításához.

Az illetékes hatóságok a parlagfű felderítést folyamatosan végzik, és azok a földtulajdonosok, akik nem tesznek eleget a jogszabályi kötelezettségüknek, növényvédelmi bírságot kötelesek fizetni.

A parlagfű-mentesítést ösztönző rendszer kidolgozásának célja, hogy ne csak negatív módon bírságozással, hanem pozitív módon, a földtulajdonosokat, földhasználókat motiválva érjük el, hogy elvégezzék területük parlagfű-mentesítését.

A civil szervezetektől érkezett észrevételeknek és a Magyarország Parlagfű Elleni Rövid és Középtávú Védekezési Akciótervről szóló Kormány határozatban meghatározott feladatnak megfelelően, a „Parlagfű elleni közérdekű védekezés” fejezeti kezelésű előirányzat terhére a Földművelésügyi Minisztérium 2014. december 31-én pályázatot írt ki a „Parlagfű elleni védekezést végző civil szervezetek számára”. Az eszközbeszerzési pályázat nyertes civil szervezetei vállalják, hogy a pályázati támogatásból megvásárolt eszközöket környezetük, lakóterületük parlagfű-mentesítésre használják. A civil szervezetek támogatási szerződesei egységesen tartalmazzák, hogy a támogatási összegből beszerezni kívánt eszközzel a nyertes szervezetek mekkora területen vállalják a parlagfű-mentesítést, az eszköz megőrzési ideje alatt.

A „Parlagfű elleni védekezést végző civil szervezetek számára kiírt pályázaton 170 szervezet nyert támogatást, majd 164 szervezettel került sor a támogatási szerződések aláírására. A 164 civil szervezet részéről összesen 532 millió forint pályázati támogatás került felhasználásra.

A civil szervezetek támogatási szerződesei egységesen tartalmazzák, hogy az elnyert támogatási összegből beszerezett eszközökkel mekkora területen vállalják a parlagfű-mentesítést. A terület nagyságok a támogatási összeggel arányosan kerültek meghatározásra. A civil szervezetek a megállapodások alapján több mint 600 hektár gyommentesítést vállaltak, azonban a helyi civil összefogás eredményeképpen több településen a védekezési és megelőzési feladatok a vállalt területnagyságot meghaladó területen zajlottak.

A Kormányzat folyamatosan kiemelt figyelmet fordít a parlagfű pollenkoncentráció csökkentésére, különösen a közfoglalkoztatási programokban, ahol közvetlenül és közvetve is szerepet kap a gyommentesítés, a parlagfű irtása.

A Földművelésügyi Minisztérium pályázatán nyertes civil szervezetek döntése alapján további támogatásban részesülhetnek oly módon, hogy a parlagfű irtására 2015. június 1. és 2015. szeptember 30. közötti időszakban a Belügyminisztérium közfoglalkoztatottak alkalmazására nyújtott lehetőséget. Az illetékes kormányhivatalok munkaügyi központjai megkeresték a civil szervezeteket és egyeztettek a közmunkások foglalkoztatásának lehetőségeiről. A munkaügyi központok kapcsolatban vannak a civil szervezetekkel annak érdekében, hogy a pályázati támogatásból megvásárolt eszközöket maximális hatékonysággal tudják használni a parlagfű elleni védekezésben. A nyertes civil szervezetek összesen 277 fő közfoglalkoztatottat alkalmaztak a parlagfű-mentesítési tevékenységük ellátására.

A pályázati program megvalósítási határideje: 2015. június 15. volt, a támogatási összegből a gépek beszerzésére addig volt lehetősége a civil szervezeteknek.

A Földművelésügyi Minisztérium ellenőrzi, hogy a pályázati támogatást igénybe vett civil szervezetek végeznek-e parlagfű-mentesítési tevékenységet, ezért a szervezetek a program

megvalósításáról, az eszközök megvásárlásáról, valamint a 2015. évi parlagfű-mentesítési tevékenységükről beszámolót kötelesek küldeni.

A beérkezett beszámolók feldolgozása folyamatban van, jelenleg folyik a beszámolók szakmai és pénzügyi ellenőrzése. A civil szervezetek által parlagfű-mentesített terület nagysága a beszámolók feldolgozását és lezárását követően összegezhető, a tapasztalatok azt mutatják, hogy a szervezetek mellett, hogy a támogatási összegből vásárolt gépekkel a környezetük gyommentesítését végzik, különböző szemléletformáló rendezvények, falunapok, sportnapok keretében a lakosság figyelmét is felhívják a parlagfű-mentesítés fontosságára.

A parlagfű pollenszámának drasztikus visszaszorítása érdekében az előző évekhez hasonlóan 2016-ban is végezzük és folytatjuk a megkezdett munkát, amiben számítunk minden földtulajdonos és földhasználó felelősségteljes közreműködésére. A parlagfű elleni állami szerepvállalás fő iránya a jövőben is a prevenció, a megelőzést elősegítő kommunikáció, az érintett társadalmi szervezetekkel együttműködve.

1.2.3. Az elmúlt években gyakori, több napon keresztül jelentkező extrém magas parlagfű pollenkoncentrációt elérő pollencsúcsokat meg kell szüntetni, a pollenkoncentrációt drasztikusan csökkenteni kell.

Az Akcióterv 1.1 pontjaiban részletezett feladatok végrehajtásának célja a pollenkoncentráció jelentős csökkentése. A kitűzött célt egyik napról a másikra nem lehet elérni, hosszú, kitartó és következetes, a társadalom minden tagjának aktív részvételét igénylő feladatok állnak előttünk.

A Kormányzat a 2016. évben is mindent megtesz annak érdekében, hogy a feladatok szakszerű végrehajtásával Magyarország parlagfű fertőzöttsége és a pollenkoncentráció csökkenjen, valamint megszűnhessenek az extrém magas pollencsúcsok.

I. Táblázatok

1. táblázat: 2015. évben az Országos Tisztifőorvosi Hivatal által az Országos Környezetegészségügyi Intézetnek, mint az ÁNTSZ Aerobiológiai Hálózat szakmai irányítójának átadott működtetési támogatás felhasználása (forintban)

Pollendobok felszállítása TNT futárszolgálattal	640 000
Műszer javítás, karbantartás, pótalkatrészek	2 039 000
Laboratoriumi fogyóeszközök	1 988 940
Eredmények bemutatása	290 000
Egyéb dologi kiadások	320 000
Leolvasás és adatbázis feldolgozás személyi költségei	522 060
Pollencsapda beszerzése	2 200 000
Összesen (Ft):	8 000 000

2. táblázat: A közfoglalkoztatás keretében történő parlagfű-mentesítés I. ütemének részletes adatai

Ssz.	Közfoglalkoztatók	Részvevők létszáma (fő)	Parlagfű mentesített terület nagysága (m ²)
1.	Közfoglalkoztatási programok	37 480	51 289 335
2.	Erdőgazdaságok	2 141	4 748 875
3.	Magyar Közút Nonprofit Zrt.	1 525	1 904 270
4.	MÁV Zrt.	639	286 894
5.	Nemzeti parkok	317	1 078 413
6.	ORFK	284	1 414 467
7.	OVF	6 861	7 741 788
8.	Magán erdőgazdálkodók	596	3 269 140
9.	Vízgazdálkodási társulások	903	778 119
10.	Egyéb rendvédelmi szervek	93	513 238
Mindösszesen:		50 839	73 024 539

3. táblázat: A közfoglalkoztatás keretében történő parlagfű-mentesítés II. ütemének részletes adatai

Ssz.	Közfoglalkoztatók	Résztevők létszáma (fő)	Parlagfű-mentesített terület nagysága (m²)
1.	Közfoglalkoztatási programok	39 369	60 033 688
2.	Erdőgazdaságok	3 304	8 899 297
3.	Magyar Közút Nonprofit Zrt.	2 282	3 779 920
4.	MÁV Zrt.	703	180 302
5.	Nemzeti parkok	403	854 150
6.	ORFK	421	1 717 323
7.	OVF	8 461	10 449 000
8.	Magán erdőgazdálkodók	383	2 104 908
9.	Vízgazdálkodási társulások	612	323 118
10.	Egyéb rendvédelmi szervek	48	617 330
Mindösszesen:		55 986	88 959 036

4. táblázat: A közfoglalkoztatás keretében történő parlagfű-mentesítés III. ütemének részletes adatai

Ssz.	Közfoglalkoztatók	Résztevők létszáma (fő)	Parlagfű-mentesített terület nagysága (m²)
1.	Közfoglalkoztatási programok	38 716	59 894 555
2.	Erdőgazdaságok	3 527	10 153 007
3.	Magyar Közút Nonprofit Zrt.	2 151	4 245 310
4.	MÁV Zrt.	547	180 789
5.	Nemzeti parkok	377	968 105
6.	ORFK	449	1 818 222
7.	OVF	8 334	9 836 700
8.	Magán erdőgazdálkodók	380	2 183 254
9.	Vízgazdálkodási társulások	599	323 118
10.	Egyéb rendvédelmi szervek	47	599 784
Mindösszesen:		55 127	90 202 844

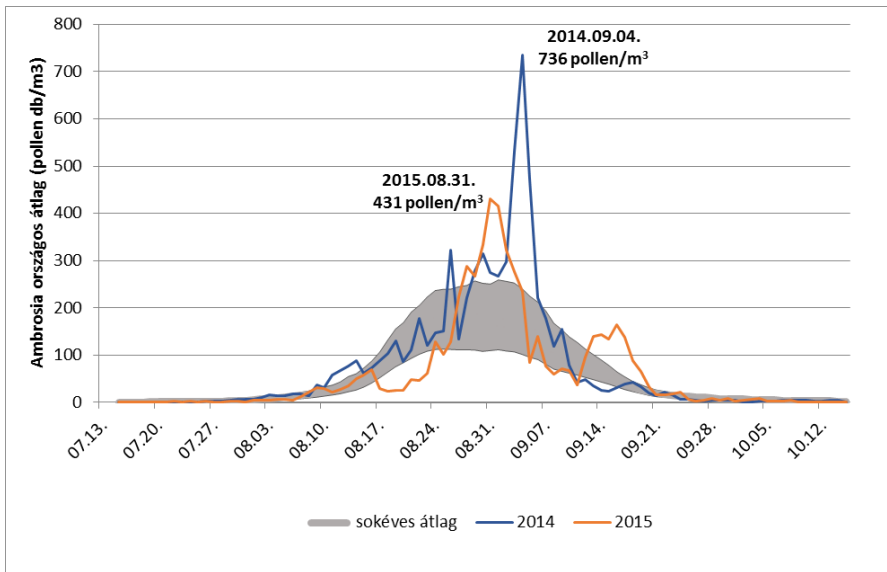
5. táblázat: A közfoglalkoztatás keretében történő parlagfű-mentesítés IV. ütemének részletes adatai

Ssz.	Közfoglalkoztatók	Részvevők létszáma (fő)	Parlagfű mentesített terület nagysága (m²)
1.	Közfoglalkoztatási programok	40 992	58 289 207
2.	Magán erdőgazdálkodók	2 141	7 536 141
3.	Vízgazdálkodási társulások	1 810	1 335 853
4.	Erdőgazdaságok	3326	9 298 598
5.	Magyar Közút Nonprofit Zrt.	1976	4 095 000
6.	MÁV Zrt.	387	101 100
7.	Nemzeti parkok	398	966 220
8.	ORFK	429	1 637 561
9.	OVF	8 182	9 882 920
10.	Egyéb rendvédelmi szervek	49	599 750
Mindösszesen:		59 690	58 828 271

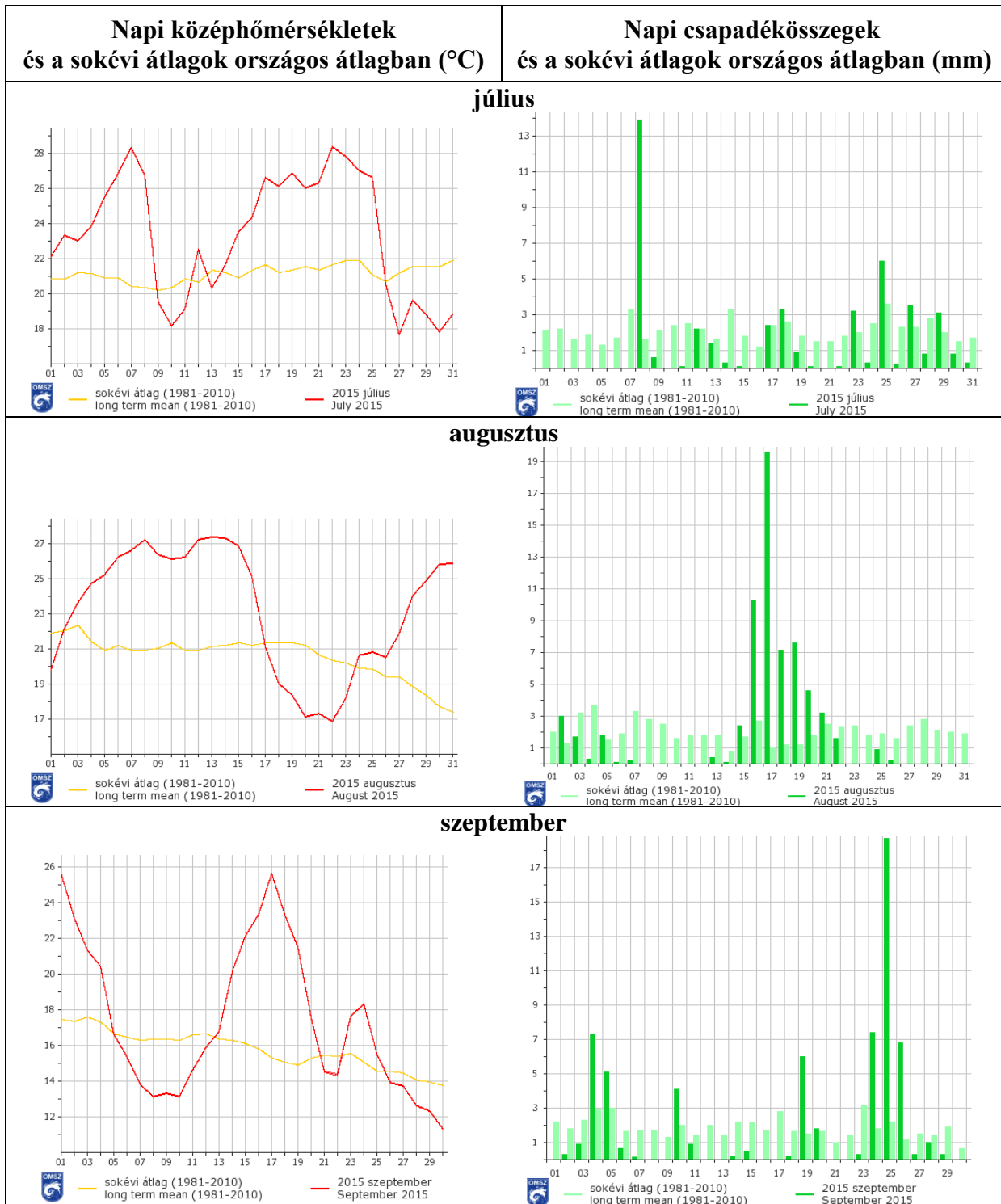
6. táblázat: A közfoglalkoztatás keretében történő parlagfű-mentesítés I-IV. ütemének részletes adatai

Sor- szám	Adatszolgáltatók	Részvevők létszáma (fő)	Parlagfű mentesített terület nagysága (m²)
1.	Közfoglalkoztatási programok	40 992	60 033 688
2.	Magán erdőgazdálkodók	2 141	7 536 141
3.	Vízgazdálkodási társulások	1 810	1 335 853
4.	Erdőgazdaságok	3 527	10 153 007
5.	Magyar Közút Nonprofit Zrt.	2 282	4 245 310
6.	MÁV Zrt.	703	286 894
7.	Nemzeti parkok	403	1 078 413
8.	ORFK	449	1 818 222
9.	OVF	8 461	10 449 000
10.	Egyéb rendvédelmi szervek	49	599 750
Mindösszesen:		60 817	95 718 056

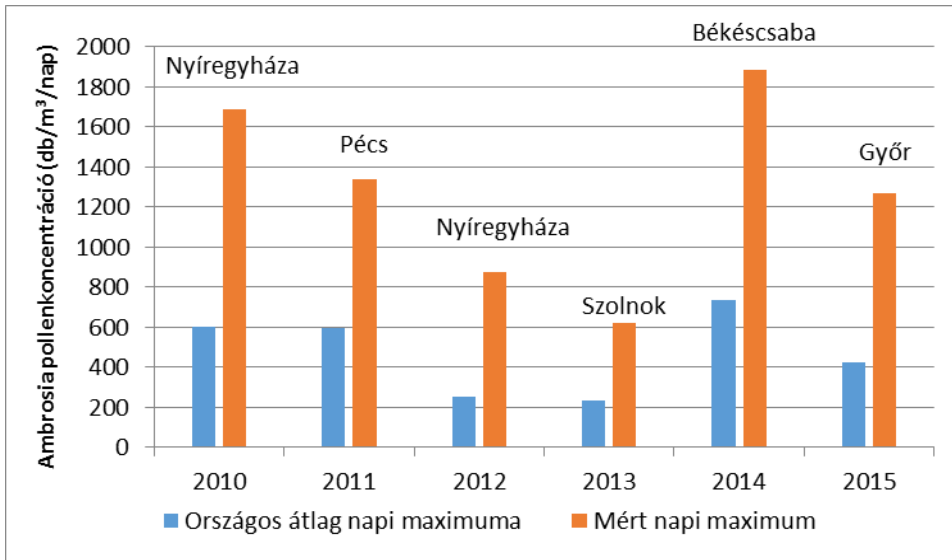
II. Ábrák

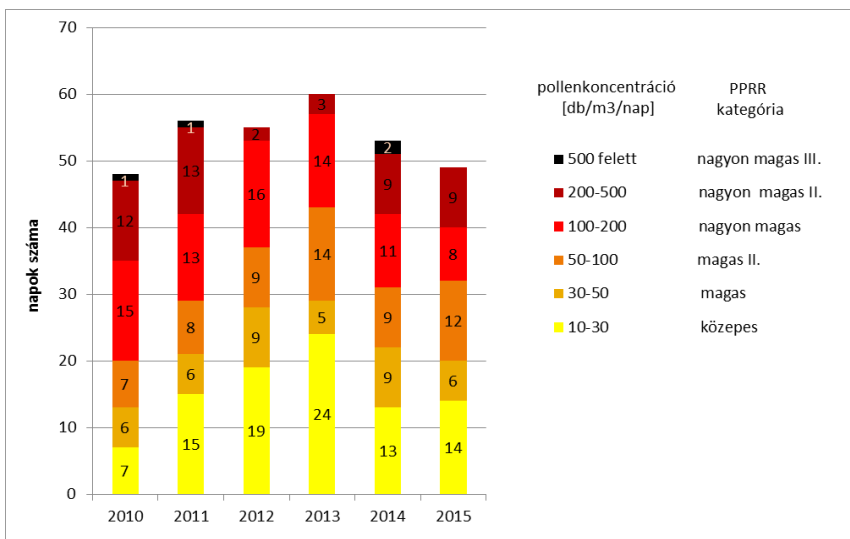
1. ábra: A parlagfű pollen országos napi átlagkoncentrációjának alakulása 2014-ben és 2015-ben.

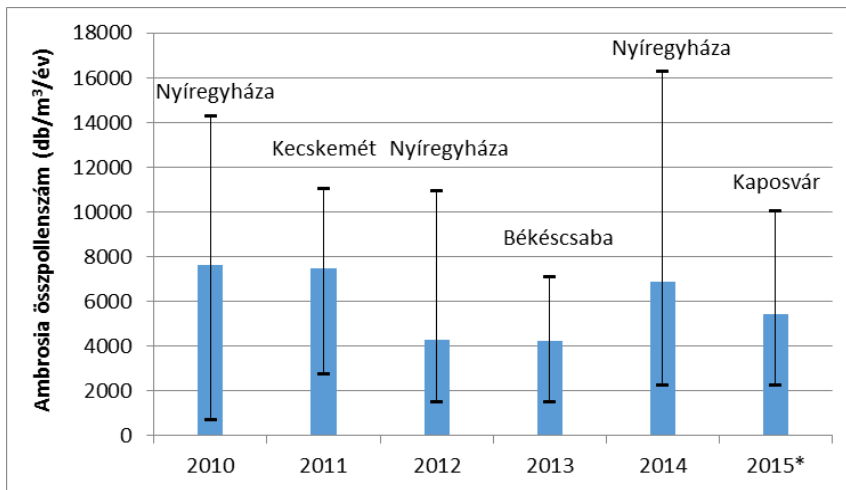
2. ábra: A napi középhőmérséklet és a csapadékösszeg alakulása 2015-ben, július, augusztus és szeptember hónapokban. (A képek forrása: Az Országos Meteorológiai Szolgálat honlapja, http://www.met.hu/eghajlat/magyarorszag_eghajlata/eghajlati_visszatekinto/elmult_honapok_idojarasa/)

3. ábra: A napi parlafű pollenkoncentráció maximumok alakulása 2010. és 2015. között

4. ábra: Az országos átlagban tüneteket okozó napok számának alakulása, illetve a tüneteket okozó napok PPRR kategóriák szerinti eloszlása 2010 és 2015 között

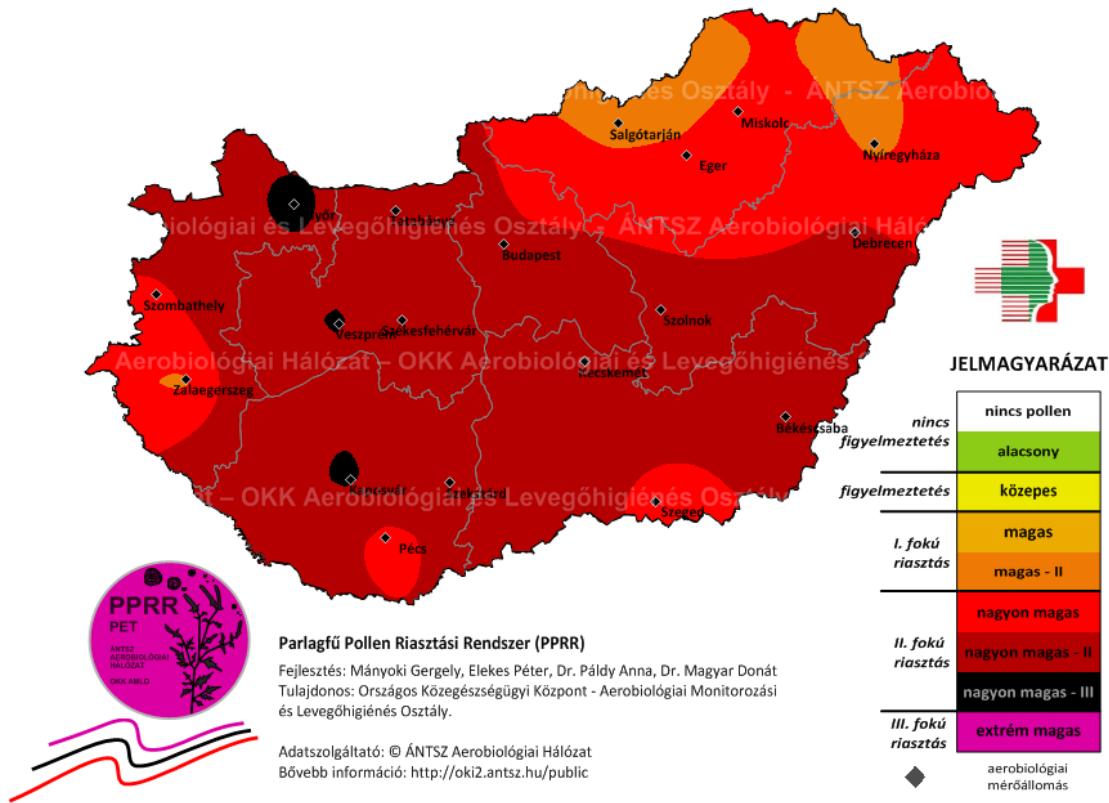

5. ábra: Az éves parlagfű összpollenzszám alakulása 2010. és 2015. között – országos átlag, illetve a mért minimum és maximum értékek (a 2015-ös értékek részleges adatsor alapján)

A légtér parlagfű (Ambrosia) pollen tartalmának átlagolt országos eloszlása az ÁNTSZ Aerobiológiai Hálózat hivatalos adatai alapján, a Parlagfű Pollen Riasztási Rendszer (PPRR) megjelenítésében

(napi pollenkoncentrációk heti átlaga, db/m³)

2015. 35. heti átlag (2015.08.24. - 2015.08.30.)

Parlagfű Pollen Riasztási Rendszer (PPRR)

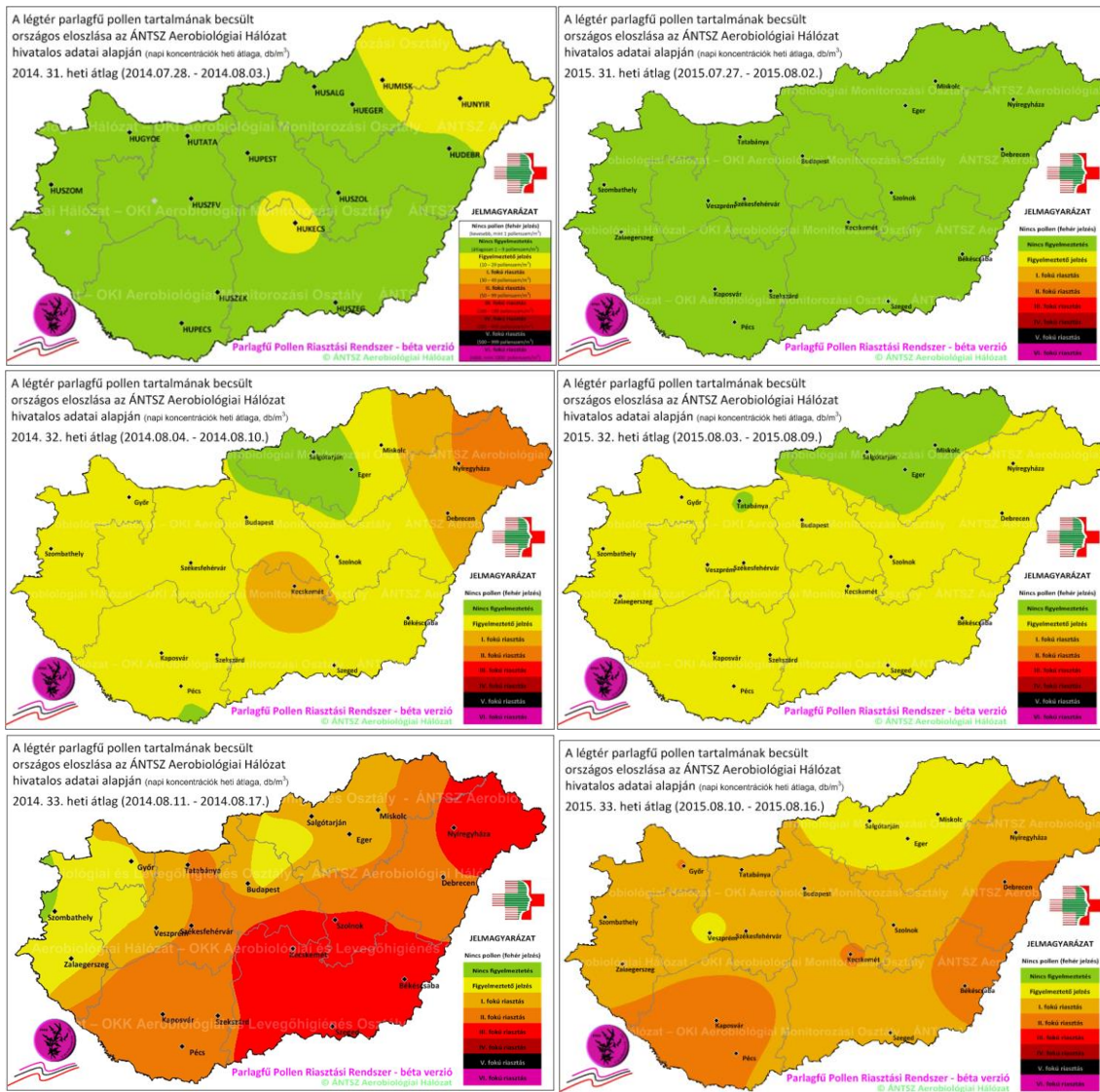
Fejlesztés: Mányoki Gergely, Elekes Péter, Dr. Páldy Anna, Dr. Magyar Donát
Tulajdonos: Országos Közegészségügyi Központ - Aerobiológiai Monitorozási és Levegőhigiénés Osztály.

Adatszolgáltató: © ÁNTSZ Aerobiológiai Hálózat
Bővebb információ: <http://oki2.antsz.hu/public>

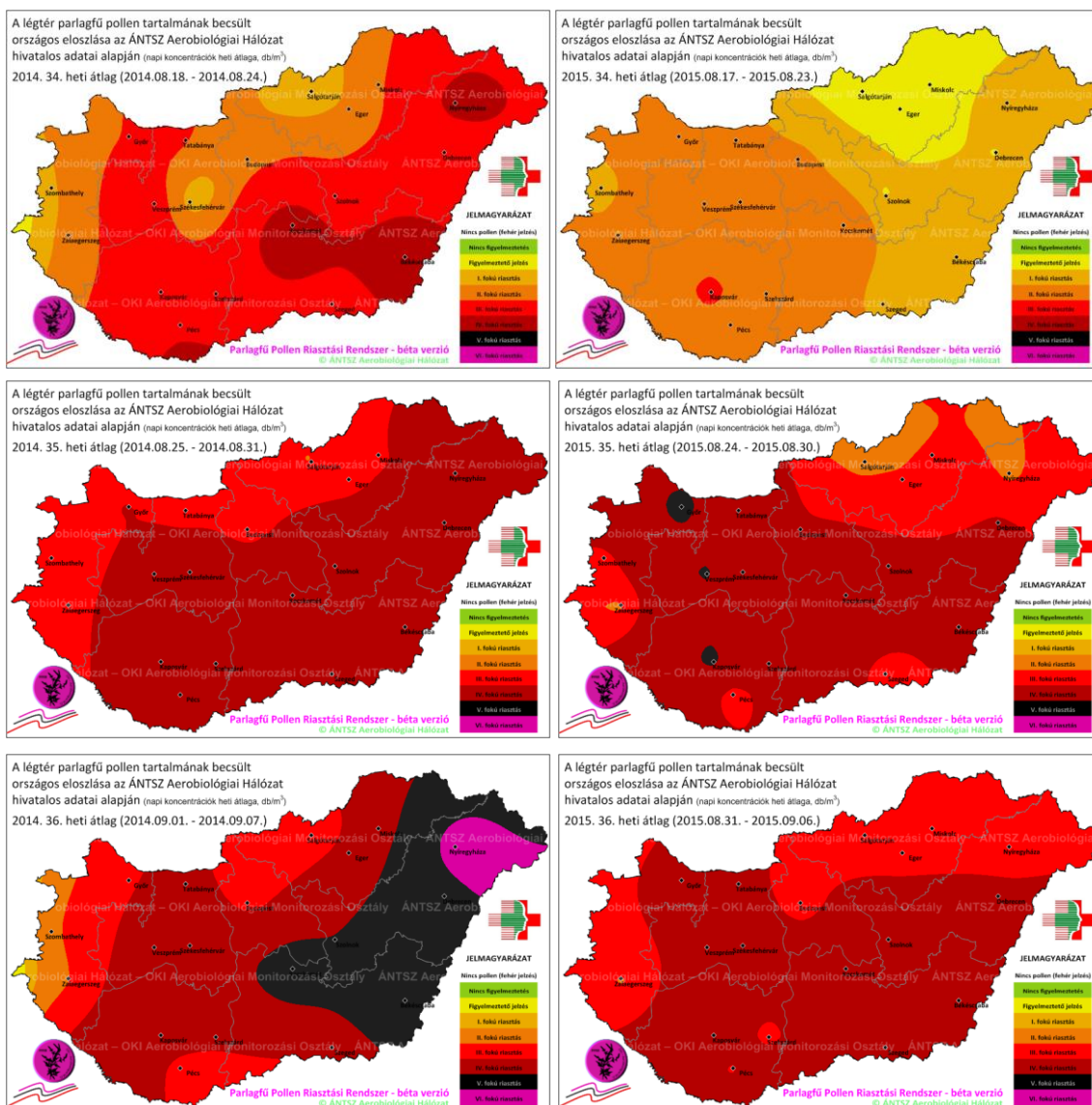
A Parlagfű Pollen Riasztási Rendszer (PPRR) a Pollen Eloszlás Térképek (PET) parlagfűre vonatkozó változata, amit az OKK részletesebb kategória felosztásban, riasztási rendszerben működtet, 2015-től három riasztási fokozatban. A PPRR térképek az erősen allergén légtéri parlagfű pollen jellemző országos eloszlásáról nyújtanak információt egy adott hétre vonatkozóan, az Aerobiológiai Állomások által mért pontos értékek felhasználásával. Zöld színnel az alacsony pollen-koncentrációt jelöljük (légtérméterenként legalább 1 db, de legfeljebb 9 db pollen jelenléte esetén, az adott hét napjainak átlagában). A figyelmeztető jelzés (citromsárga) közepes szint (10-29 pollenszem/m³) esetén adódik. A narancssárga szín megjelenésével életbe lép az I. fokú riasztás (magas koncentráció: 30-49, ill. magas-II: 50-99 pollenszem/m³). A piros, bordó és fekete színek megjelenése esetén II. fokú riasztás kiadására kerül sor (nagyon magas szint: 100-199, nagyon magas-II szint: 200-499, nagyon magas-III szint: 500-999 pollenszem/m³-es pollenkoncentráció). Az 1000 db pollenszem/m³-es koncentráció megjelenése és túllépése már extrém magas szintet és III. fokú riasztást jelent. A mérést városi környezetben, 15-20 m-es magasságban végezzük, mert itt a pollenszemek egyenletesebben oszlanak el, és az eredmények nagyobb térségre vonatkoztathatók. Az adatok tájékoztató jellegűek, mivel parlagfűves területek közelében a megállapított koncentráció értéknek többszöröse is adódhat. Eltérések adódhatnak az előrejelzés szerinti és az észlelt időjárás különbségei alapján is.

Parlagfű Pollen Riasztási Rendszer (PPRR)
© ÁNTSZ Aerobiológiai Hálózat

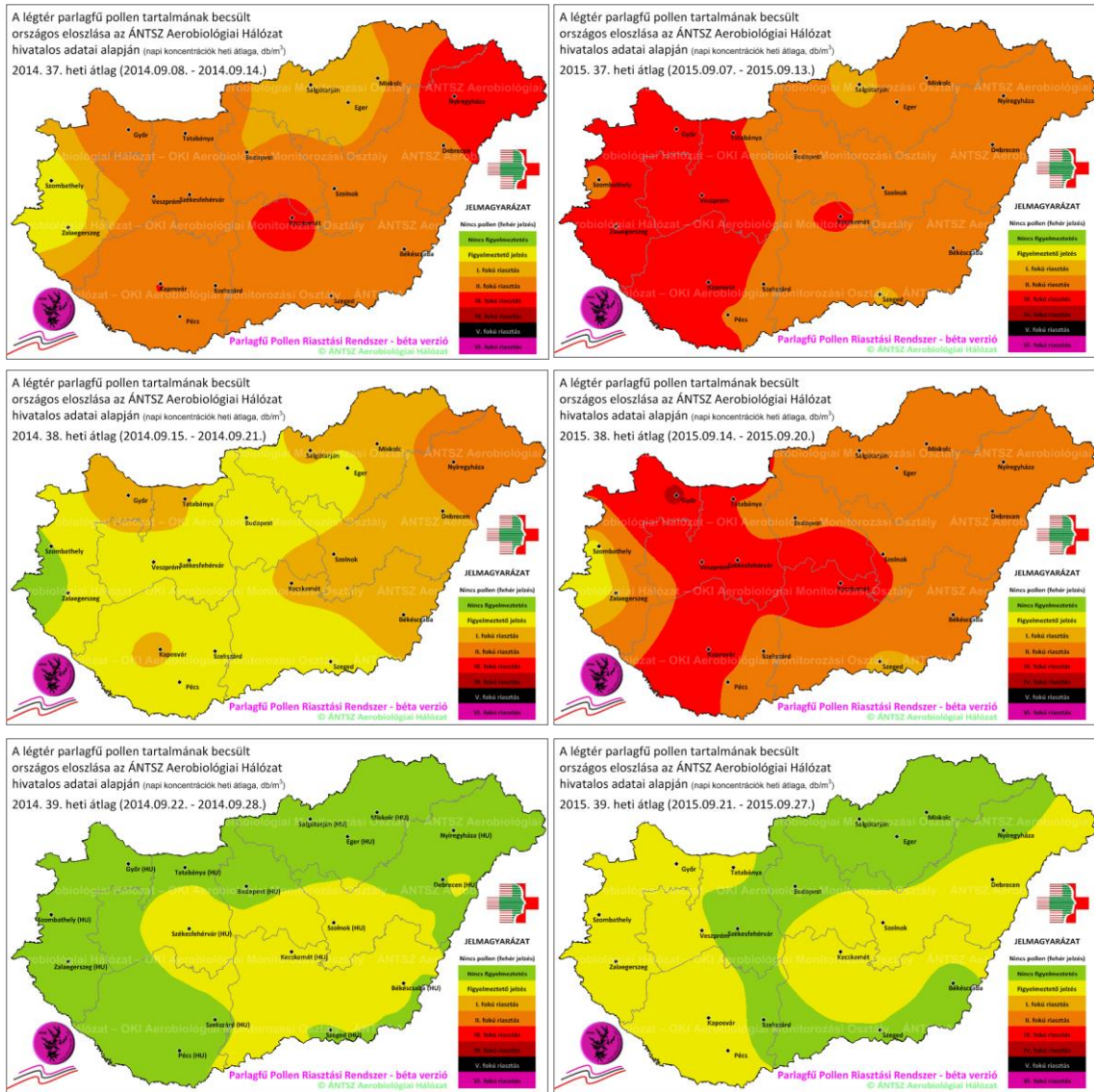
6. ábra: A 2015-es parlagfű szezon csúcsidőszakát (35. hét) jellemző országos aerobiológiai helyzetkép a pollen-koncentráció heti átlagértékei alapján, a PPRR megjelenítésében

7. ábra: A 2014-es és 2015-ös parlagfű szezon összehasonlítása a szezon első három hetére vonatkozóan kiadott PPRR térképek alapján. Az adott hétre jellemző országos aerobiológiai helyzet térképes becslését az Országos Környezetegészségügyi Igazgatóság végzi, az ÁNTSZ Aerobiológiai Hálózat állomásain mért napi pollenkoncentráció értékek egy hetes átlagértékei alapján.

8. ábra: A 2014-es és 2015-ös parlagfű szezon összehasonlítása a szezon középső három hetére, illetve csúcsidőszakára vonatkozóan kiadott PPRR térképek alapján. Az adott hétre jellemző országos aerobiológiai helyzet térképes becslését az Országos Környezetegészségügyi Igazgatóság végzi, az ÁNTSZ Aerobiológiai Hálózat állomásain mért napi pollenkoncentráció értékek egy hetes átlagértékei alapján.

9. ábra: A 2014-es és 2015-ös parlagfű szezon összehasonlítása a szezon záró heteire vonatkozóan kiadott PPRR térképek alapján. Az adott hétre jellemző országos aerobiológiai helyzet térképes becslését az Országos Környezetegészségügyi Igazgatóság végzi, az ÁNTSZ Aerobiológiai Hálózat állomásain mért napi pollenkoncentráció értékek egy hetes átlagértékei alapján.